

Kmetijski list

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:

Din 30—
Din 15—
Din 7:50
Din 1—

**Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

mali oglasi do 3 petiti vrsti Din 1—
večji inserati od 10 petiti vrsti naprej Din 2—
učitca, izjava, posilna, reklame petiti vrsta Din 2—

Uredništvo in upravljalstvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. v hiši „Ekonom“.

Tovariši, pozor!

BANKARSKA SLEPARIJA DEMOKRATARJEV IN RADIKALOV!

Kakor nam zaupniki javljajo, pripravljajo takozvani »Narodni blok« demokratov in radikalov lažnjiv in sramoten napad na našo stranko. Pripravljajo na stotisoče plakatov z izjavo, češ, da se je vodstvo SKS sporazumelo z bankarskim Narodnim blokom in da naj volijo vsi pristaši SKS bankirje in kmetijske pijavke. Poleg tega pripravljajo banke še druge lumparije in sleparije proti kmetijski stranki, da bi kmeta, obrtnika in delavca podjarmile in uničile. Opozorjamo vse tovariše na te stvari, da bodo vedeli, da je vse, kar bodo demokratariji vrgli na kmete zadnje dneve, najgrša laž in sleparija. Zerjav mora pro-

pasti! Banke so nas dovolj odrle. Zato vsi kmetje, obrtniki in delavci 8. februarja krogljice na Kranjskem v 3., na Štajerskem v 6. skrinjico, Zerjavu pa figo! Poskusile bodo mogoče tudi druge stranke s kakšnimi letaki varati naše pristaše. Somišljeniki, vse take vesti so zlagane, letaki z tako vsebino so delo najhujših sovražnikov kmeta, obrtnika in delavca. Razglasite ta poziv vsem, da se ne bodo dali motiti od nikogar.

No, sedaj ko smo to javili, si bodo gotovo izmislili kake druge lumparije. Ne verujte jim, nego 8. februarja mirno oddajte krogljice za Samostojno Kmetijsko Stranko!

Dan plačila se bliža!

Samo še dober teden nas loči od 8. februarja, ko bo naš narod s krogljico v roki odločeval o svoji bodoči usodi. Ne bo pa samo odločeval o bodočnosti, ampak bo s tem tudi dal zaslužen plačilo vsem tistim, katerim se je izročil 18. marca 1923., za njihovo delovanje od tedaj pa do danes. Plačal bo s tem njihov trud, ki so ga imeli s preskrbo tolikih »dobrot«, kakor so neznosna davčna bremena, razne takse, povečanje draginje, vojaški zakon, prepoved izvoza prašičev in še neštivilno drugih, plačal bo vso korupcijo in vse nasilje, pod katerim trpi naše delovno ljudstvo. Tega se dobro zavedajo vse prizadete stranke. Zato so se z vso silo laži in obrekovanja vrgle na naš ljubi narod, da bi ga prepričale, da je črno belo. Kajti boljše se njegove pravične sodbe, ki jih bo enkrat za vedno odstranila z mest, na katera so pripeljali po sključenih hrbtih ljudskih trpinov samo zato, da so od tam neusmiljeno vihteli svoj voditeljski bič nad ubogim, prevaranim ljudstvom. Tedaj se niso sramovali najpoddeljših sredstev, da so zadoščali svoji nikdar siti pohotnosti, pravica, resnica in značaj so jim bile nepoznane lastnosti. Danes vsega tega ne morejo zanikati, ne morejo utajiti, zato pa se vsaj skušajo otresti tega sramotnega madeža s tem, da ga nalagajo svojim nasprotnikom. Toda zaman si perejo pred našim poštenim narodom svoje zločinske roke, kajti njihova sramot-

na dela sama kriče na ves glas: oni so krivci!

Ni torej prav nič čudnega, da so vrgli vse svoje razpoložljive sile v volini boj, da se s pomočjo laži in obrekovanja drugih sami prikažejo ljudstvu kot nedolžna jagneta in tako uidejo zasluženi kazni. Teh zadnjih 10 dni bo imelo naše podeželsko ljudstvo teh obiskov toliko, da si bodo kar drug drugemu podajali kljuko pri vratih. Vsi bodo imeli na jeziku toliko ljubezni za kmeta, da se bo človeku res kar milo storilo. V srcu pa bodo netili sovraštvo, kakoršnega je netil rimski cesar Nero, ko je ukazal zažgati množico kristjanov, da so mu tako razsvetljevali njegove vrtove. Kajti nič boljše niso od njega.

Toda ves trud teh plačanih Judežev bo ostal brez uspeha. Naš kmetijski narod se je predramil in vstal, da brani svoje pravice. Naveličal se je rediti gada na svojih prsih, naveličal se je hlapčevati svojim lastnim sinovom. Zavedel se je svoje moralne dolžnosti napram domovini in napram svojim potomcem in sklenil, da ne dovoli skruniti in ropati od pradavod podedovano najsvetejše — svojo rodno zemljo!

Zato bo pa 8. februarja korenito obračunal z vsemi izrodki in skrunilci naše drage domovine in obdržal moč v svojih poštenih kmetijskih rokah na ta način, da bo glasoval za svojo kmetijsko stranko.

8. februar bo dan plačila!

Preganjanja zemljoradnikov.

Veliko zborovanje črnogorskih kmetov. — Kmetje zaprli policaje. — Kmete povsod preganjajo in zapirajo.

Savez Zemljoradnikov v Beogradu je glasom beograjskih in zagrebških listov dobil sledeči brzojav: »V soboto so kmetje imeli veličasten shod na Danilov gradu v Crnigori. Prisostvovalo je okoli 3000 kmetov. Policija je trikrat navalila na zbor, da ga razžene, toda kmetje so s palicami odbili policijo, jo gnali v kasarno in jo tam zaprli. Po zborovanju je policija skušala, da zapre poslanske kandidate kmečke stranke za Crno goro, toda masa je navalila na policijo in ujete otela iz rok policije. Ogorčenje v narodu je strahovito in ogromno. Policaji z vsakim korakom provocirajo narod.«

Iz vseh krajev naše države prihajajo glasovi o strahovitem terorju. Preganjanju so najbolj izpostavljeni kmetje in njihovi zastopniki. Sedanji režim dobro ve, da mu preti največja nevarnost ravno od kmeta, ki ne pozna korupcije. Dobro ve, da so kmetje prvi dvignili glas proti korupciji, da je bil Zemljoradniški savez tisti, ki je obtožil radikalne prvake goljufige in tatvine v pravem smislu besede.

V občini Bosiljev so zvali okoli 20 kmetov uklenjene 26 kilometrov daleč v policijski zapor, kjer so jih obdržali 13 ur v največjem mrazu. Nato jih je sodišče obsodilo na 14 dni zapora, t. j. do volitev. Zaprli so jih, ker so se upali reči, da so kmetje tudi ljudje, ki hočejo biti enakopravni.

Kmeta Marka Podravec so gnali 9 km bosega in se ni smel obuti. Dalje

„Slovenec“ dokaz naše moči.

„Slovenec“ je mislil, če bo mižal kakor otrok in vpil, da Samostojne ni, pa bo ljudstvo prevaril. Ko pa so morali bežati njegovi kandidati pred Samostojneji skoro povsod v ljubljanski okolici, »vladni« agitatorji pa skoro povsod in je moral poročati, kaj je bilo z Jugom v Fužini, z glavariji v Zabnici in drugod, ko natančno ve, kako se morajo njegovi agitatorji zaklepati v farovške veže, je pa spremenil taktiko. Po deželi gre val ljudskega nav-

so zaprli srezkega kandidata kmečke stranke za okraj Jajce v Bosni Stanka Starlaca in Vaso Kisina. Sekretarja glavnega odbora Zemljoradniškega saveza tov. Uroša Stajčiča so Zerjavovi zavezniki v Sremu težko ranili in se bori s smrtjo.

Napisal bi človek celo knjigo preganjanj, toda ti slučajni že dovolj osvetljujejo moralno propalost režima, moralno propalost takozvane »napredne« inteligence, ki se ob vsaki priliki ponša, da je nositeljica idej francoske revolucije, da je nositeljica državne misli, narodnosti in svobode. V resnici pa je najbolj reakcionarna, svoboda ji je fraza, narodnost limanice na katere se love nerazsodni ljudje. Vsak, ki ima količkaj morale v sebi, se mora z gnusom obrniti od te bankarske politike. Ves pošteni svet se zgraža nad PP režimom. Seveda skuša ta režim najti oporo v inozemstvu in dobil jo je. Zločinec, morilec socialističnega poslanca Matteottija, Mussolini, in največji barbar v kulturni Evropi Cankov, ki je dal pomoriti okoli 24.000 kmetov, ta dva sta mu ponudila roko in ga moralno podprla v njegovih namerah. Kmetška kri je tekla in še teče v Bolgariji, kmetška kri teče tudi v Jugoslaviji. Avtoriteto sodišča je spodkopal režim sam, na koga naj se še obrnemo? Bosanci so poslali kralju protest proti terorju, ki ga izvaja vlada. Težke dneve preživljamo, toda ne klonemo. Upamo, da bo prišel dan vstajenja, tedaj boste videli, koliko nas je. Vi pa, ki ste zapeljani bodisi od te ali one meščanske stranke, odprite oči, ker le sami kot razredna stranka si moremo pomagati.

in njegovi velikosrbski stranki v roke tudi postavijo osebni dohodniki, ki jo plačujemo samo Slovenci in nikjer drugod. Dali so jim v roke in v Beogradu centralizirali naše bivše deželne doklade, na Kranjskem 60 odstotkov, na Štajerskem 70 odstotkov in na Koroškem 75 odstotkov. »Slovenec« pa se brani s tem, da vse to gladko priznava, izgovarja se samo s tem, da so bili zraven tudi demokrati in g. Prepeluh, Seveda, saj mi tudi to trdimo in nič drugega. Izgovarja pa se z lažnjivim dokazom, da je bil takrat podpredsednik demokratske stranke tov. Pucelj in vprašuje, zakaj ni kot tak zabranil demokratom, da so sodelovali pri prenašanju davkov v Beograd z dr. Korošcem tega dela. To je debela laž! »Slovenec« dobro ve, da takrat, ko so demokrati podpisali dr. Korošca, ko je zapravljal slovensko avtonomijo, zatajil »katoliško« tiskarno in nosil slovenske denarje v Beograd, da takrat Pucelj ni bil ne podpredsednik ne delavni član te stranke, nego se je moral brigati za svoje v vojski zanemarjeno gospodarstvo, ker se je bil vrnil iz štiriletnih frone baš takrat domov. Pucelj je šel v politiko še le, ko je videl, da bo nespodobna in farovška gospoda vse zavozila, če bo sama delala kar bo hotela. Pol »Slovenec« od srede pa dokazuje le, koga se ljudski sleparji najbolj boje, od kod brije nevarnost in kako razveseljivo se množe naše vrste. Le krepko naprej, tovariši! Vsak na svoje mesto, da bo zmaga ne samo lepa nego sijajna in da bo vso mestno gospodo za vselej minilo prepričanje, da je kmet neumen in da gospoda z njim dela, kar hoče!

Velik napredek zemljoradnikov.

Iz Srbije, Črne gore, Bosne, Vojvodine in Dalmacije prihajajo poročila o velikanskem napredku kmečkega pokreta. Najboljši poznavalci razmer in celo nasprotniki prisojajo zemljoradnikom najmanj 50 mandatov. Ni se nam torej bati, kajti to bo lepa zaslomba in opora za naše slovenske kmetijske poslance. Kaj bodo naši tigri in kaj šele Zerjavovci, ki jih je sedaj bilo v celem 14, izvoljeni pa pri teh volitvah niti štirje ne bodo.

Klerikalna morala.

Klerikali se ne pokažejo v pravi luči samo proti svojim političnim nasprotnikom, nego to še lepše pokažejo od časa do časa proti lastnim pristašem. Neznačajnost, verolomnost in črna nehvaležnost so glavni znaki klerikalne inteligence. Lakomnost jih spremlja povsod in drugače bi se jim hinavščina tudi ne izplačala. Dovolj dosti pišemo o grdih napakah in grehih klerikalcev, ki jih uganjajo proti nam, danes pa hočemo posvetiti par vrstic temu grdemu ravnanju z lastnimi pristaši v lastnih vrstah. Klerikali najprvo gledajo, da vjamejo najuglednejše moze v svoje mreže, da jim vsilijo svojo voljo, da jih našuntaujo proti vsem drugim in ko se reveži zaradi klerikalcev vsem zamerijo, jih sami brenejo in začno preganjati. To je občutil že marsikateri ugleden mož na deželi, ki jim je preveč slepo zaupal.

Kako je bilo svoječasno s stariim Pakizem, je še vsem starejšim ljudem v spominu. Zgodba z Grafenauerjem je znana, istotako z našim tov. Demšarjem. Saj so brenili celo Susteršiča, ko jim je dovolj mehko postal. Naš tov. Grabnar je bridko občutil klerikalno hvaležnost od mladega kaplana Majdiča. Sodražki župan Lovrenčič je

Listek.

Zdražbarji.

Kmečka povest iz predvojne dobe.

Spisal Ferid Dalene.

(Nadaljevanje.)

III.

Prvi pondeljek v mesecu imajo v bližnjem mestu sejnico. Pred zimo je na tak dan dosti kupčije in ljudje kar vro iz okolice v mesto. Nekateri, da prodajajo, drugi, da kupujejo, mnogo jih pa gre tudi samo zijala prodajat. Gosposke imajo tak dan mnogo posla. Vsak opravi rad spotoma, kar treba.

Deževni dan je bil, ko se je vozil Banič z ženo na tako sejnico. Voz jima je posodil Zabkar. On sam je odšel že napraj v mesto peš.

Sešli so se v gostilni na Vogalu. Pa beseda jim ni nič kaj tekla. Nekaj so jeli in pili. Martin pravi: »Pa pojmo!« In šli so, Mica je stopala zadnja.

Prišli so do sodišča. Pred poslopjem se je trlo ljudi. Zabkar je dobro poznal sodnega slugo Detička. Dobro se mu je zdelo, ko ga ta precej pozdravi in mu stisne roko. Precej je vprašal Detiček, kaj bi radi in ali jima more postreči. Banič se je oglasil s prošnjo, da bi mogli priti kmalu pred sodnika — zaradi nekega otročjega denarja.

»O, to pa morate k gospodu svetniku samemu!« pravi Detiček.

»K gospodu Draganu?« vpraša Zabkar, hoteč pokazati, kako se on pri sodišču spozna.

»Prav k temu!« odvrne Detiček. »Resen gospod je, ali za otroke res dobro skrbi. Precej vas popeljem v prvo nadstropje k njemu.«

Peljal jih je. Mici Baničevi, ki je bila zadnja pri svetniku, ko ji je prvi mož umrl, pot ni bila lahka. Ali premagala se je in — mirno stopala za svojim možem.

Niso dolgo čakali. Svetnik Dragan jih vpraša že pri vratih, ali hočejo vsi trije h krati k njemu. Ko so to potrdili, povabi jih naj sedejo. Zabkar je prvi govoril. Prišli so zaradi otročjega denarja. Svetnik je poslal pisarja po sirotinske spise. Hitro jih pregleda in potem reče:

»Glavna stvar je sedaj, kaj pravite vi, Mica vdovela Šetinec. Vi Banič in Zabkar stopita malo ven!«

Banič ni bil na to pripravljen. Zabkar se je hitro izmuznil iz sobe, Banič pa se je obotavljal. Resen pogled svetnika ga je pončil, da se mora pokoriti. Pogledal je še ženo — čudno, skoraj sovražno in v zadregi odšel. Svetniku pa je ta pogled — povedal vse.

Menda z novim možem nista nič kaj sporazumna?« pravi Mici Baničevi. »Meni lahko poveste vse iz sreca... Gre za vaše otroke iz prvega zakona. Vi ste mati-varhinja otrok, sodišče nadarstvena oblast. Kar meni poveste radi otrok, če nočete, mož ne zve!«

Mica se je oddahnila. Vsa srečna, da sme govoriti od srca, povedala je vse od kraja. Kako sta jo Zabkar in — njen mož pripravljala, da se je vnovič poročila, kako je Zabkar možu denarja posojeval in kako se sedaj z denarjem vsiljuje —

za svoj dobiček. Tudi tistega, da naj odrajtujeta za obresti še povrh prašička, ni zamolčala.

Svetnik je videl, da mora tu previdno ravnati. Zapisal je nekaj na listek, in ga poslal po pisarju ven.

»Mica Baničeva,« je rekel potem; »jaz obdržim seveda, kar ste mi povedali, za-se! Vprašal bom Zabkarja, kaj misli pravzaprav z vami, in šele nazadnje zapišem, ali ste zadovoljna, da se najme posojilo pred otročjim denarjem pri Zabkarju ali ne. Pojte ven in pošljite mi ga sem.«

Zabkar pride. Smehljal se je, vrtel klobuk v rokah in vprašal: »Kaj zapoveste, gospod svetnik?« Dragan ga je kar naravnost opozoril, naj se zaveda, da govori sedaj kakor sovaruh otrok in — ne kakor denarni mož.

Zabkar se je zvijal, da ne more nič zato, če Martin Banič hoče denarja od njega. On posodi le, pri prijaznosti, sicer pa posodi le, ako bi bila prava varnost...«

Dragan mu odvrne, da bi varnost že bila, ali predvsem treba novega sovaruha. On, Zabkar, ne more biti ob enem sovaruh in pa — posojevalec.

Hitro seže Zabkar v besedo: »Prav tisto sem si mislil sam... Najbolje bi bilo, da postane Banič sovaruh, ki mora za celo posestvo skrbeti kot gospodar.«

»Iz te moke ne bo nič!« pravi Dragan. »Vidva z Baničem sta še premalo pretuhala to stvar. Poklical bom župana Rožanca... Bomo videli, kaj poroče on! Naš zaupnik je. Vsak čas ima priti. Za deseto uro je itak v drugi stvari vabljen.«

(Dalej sledi.)

zvesto služil farovžu, se zaradi tega marsikomu zameril, zdaj ga je vrgele farovž sam, ker ga več ne potrebuje. Nekaj takega pripravljajo v Strugah župnik proti klerikalnemu županu in znanemu kričaču Pogorelcu. Slučajev je na tisoče in bi lahko dokazovali ure in ure.

Se zanimivejši so zadnji slučajji. Na Štajerskem so odrezali Jakoba Vrečka, češ, da je preveč nobel, za Bedjaniča pa sami pripovedujejo, da je že propadel, ker so rajši zvezali za Škoberneta dva okraja. In pri nas na Kranjskem? Stari Stanovnik in še starejši Gostinčar sta že v starem železu. Čez 30 let sta zvesto in verno služila v stranki. Slepota ubogala klerikalne generale, lagala čez SKS in tekla, kamor so jih poslali. Za zahvalo pa so oba škartirali, zato ker mlajši koritarčki komandirajo. Naj kdo misli o teh dveh možih kar hoče, eno je res: za klerikalno stranko sta bila pridna in ubogljiva in gotovo bolj zaslu-

žna, kakor pa bodo njihovi nasledniki. In tudi mi radi pritrudimo, da sta bila kot poslanca za klerikalno stranko zelo delavna, vneta in marljiva ter sta predno tekala okrog. Ali vse zastoj! Klerikalni fajmoštri, profesorji in doktorčki hočejo do korit in ubogi atek in stari Gostinčar sta vržena za plot.

Tako ravnanje s pridnimi pristaši se bo in se mora maščevati in med poštenim kmetijskim prebivalstvom vre. Za sedaj ni druge pomoči, nego da vsi poštene klerikalci volijo v znak protesta proti takemu ravnanju klerikalnega vodstva skrinjico Samost. Kmetijske Stranke, takoj po volitvah pa na delo, da se Kmečka Zveza oprosti komande kaplanov in feldkurator ter gre z SKS v Zemljoradniško stranko, da visoko dvigne pravi kmečki prapor in postane v resnici to, kar je danes samo po imenu, drugače pa samo privesek gosposke meščanske klerikalne stranke.

Demokratarska neiskrenost.

(Dopis iz Novega mesta.)

Čudne stvari se opazujejo pri nas. Namreč v vrstah narodnega bloka. Demokratarji in radikali županičeve sorte so se sporazumeli tako, da bo Žerjav na Kranjskem nosilec liste, županič pa srezki kandidat v dveh okrajih, v Novem mestu in v Črnomlju. Ko je ta dogovor bil napravljen, so Žerjavovci šli dalje in so dali dr. Kramerju tudi dva okraja in sicer Kranj in Logatec. Takoj se je spomnalo, da hočejo Žerjavovci za slučaj uspeha tudi drugi mandat zagotoviti sebi in županiča radikala popolnoma odriniti. O tem se je že precej dolgo šušljalo, v zadnjem času pa se gode stvari, ki jasno dokazujejo namero Žerjavovcev, odriniti županiča. To vidimo posebno v novomeškem okra-

ju, kjer razni Žerjavovci izdajajo, da ne bodo volili županiča, ker hočejo s tem koristiti Kramerju. Opazili smo celo slučaje, ko se na tihem v tem smislu agitira med gotovimi Žerjavovci. Sedaj je tudi popolnoma umljivo nastopanje gotovih demokratskih petelinov, kakor n. pr. na županičevem shodu v Trebnjem, kjer je Žerjavovec jasno izjavil, da županiča ne mara, ker je radikal, radikali da so korupcionisti.

Tudi po vsem tem se vidi, da so Žerjavovci besedolomni. K Ravniharjevemu slučaju se sedaj pridružuje še županičev slučaj. Upamo pa, da bo do vsaj odselej ljudje toliko previdni, da z Žerjavovci ne bodo imeli nikakršnih zvez več.

Klerikalno-Žerjavova zveza proti SKS.

Naši stranki se godi, kakor poje narodna pesem: »Čimbolj prot' jutru gre, rajš' me ima dekle.« Dozdaj samo pripovedovanja, kako nas več ne bo, kako vse drvi za klerikalci ali pa narodnim blokom, zdaj pa kakor bi se utrgal oblak: polno »Jutro«, polno »Slovenec« teh preklicanih samostojnežev Pucelj, Mrmolja, Lenarčičev. Kakor gobe iz tal, skoro čez noč, pa je povsod vse polno SKS in gospodi iz klerikalnega kakor Žerjavovega tabora ne damo miru ne podnevi, ne ponoči. In vsa znamenja kažejo, da kakor sta se bila Žerjav in Korošec sporazumela v taktiki, da nas bodo skušali »premočlati«, tako sta se sedaj častita brata sporazumela tudi za napade. Slučaj Lenarčič nudi nesporen dokaz. V ostalem pa sta oba brez glave. »Jutro« piše o cilindrih in irhistih hlačah ter je silno v zadregi zaradi svojih upravnih svetnikov raznih bank, veleindustrijskih podjetij in bančnih koncernov. Pravi sicer, da »ni nobena sramota biti upravni svetnik kakšne banke in gre le za to, kako se dotični upravni svetnik obnaša in kaj dela«, vendar izjavlja, da je g. dr. Kramer izstopil med letom iz upravnega sveta in odložil to »dostojanstvo«. In menda tudi tantijemo?! Ta izjava je silno razveseljiva in jo radi ponatisnemo. In prvi bi bili, ki bi g. dr. Kramerja tudi pohvalili, da se je vrnil na pravo pot iz svojega notranjega prepričanja, ko se je uveril, da niso združljiva taka mesta s častjo aktivnih in vodilnih političnih osebnosti in to ne zlasti še tedaj, kadar taki ljudje sploh niso finančniki. Če pa so motivi »izstopa« drugačne prirode, potem nam seveda gesta g. dr. Kramerja manj imponira. V ostalem bomo to po volitvah izvedeli. S tem v zvezi pa ima istodnevni »Slovenec« pikantno vest: »Kako je prišel dr. Žerjav do »Slov. Naroda«? Tako da so inž. Tavčarja posadili v »Unionovo« pivovarno, g. dr. Ivana Tavčarja pa v upravni svet »Sloven-

ske banke«. Vse v korist milega naroda in jugoslovanske države. — Ko smo obe notici zapored prebrali, nam je zlobni duh postavil skušnjava in nehoti smo se vprašali: pa ne da bi to »vstopenje« in pa »izstopanje« imelo kakšno skupne vzroke in zveze? — Nič manj nesrečen ni v polemiki proti nam prečastiti »Slovenec«. Uči nas, kje se davki sklenejo in misli, da se bo s takimi flavzami odtegnil odgovornosti za vsa strašna letošnja bremena. Z Markovim protokolom, z glasovanjem o verifikaciji za radikale in z avdijenco pri kralju ste postavili predlanskega Pašiča in s tem vse, kar nam je dal. To drž! V brošuri ste celo ponosni na Markov protokol. Bodite zato še na posledice! Nikar ne vijte z repom! Kmet ni tako neumen, kakor si to v farovžih predstavljate! In kar se tiče znižanja za prihodnje leto, točete sami sebe po zobeh. Vlada, v kateri ste sedeli štirje tigrji, je sestavila proračun za prihodnje leto v znesku osemnajst milijard dinarjev. Tudi to stoji! Med tem pa, ko se bahajo, koliko so pripravili za prihodnje leto povišanja davkov v svoji brošuri, pa tolažijo bakce, da je »dr. Kulovec znal izvojevati že v razgovorih s finančnim ministrom za kmetijstvo sedemkrat več kakor pa je dobivalo kmetijstvo v tistih časih, ko je ministroval Pucelj. To poslednje zares nebeško muziko je »Slovenec« člankar še celo sam podčrtal. Zato pa misli, da bi nas odpravil s prazno zvijačo, da bi bilo klerikalno poštenje zmanjšalo proračun za armado. Tudi to je laž! Tudi za armado je proračun povišan na štiri milijarde, ali v razgovoru s finančnim ministrom ali s kakšnim »mompkom«, to naj duhoviti g. Kulovec pripoveduje drugim. Škoda le, da klerikalci za svoje umotvore tudi niso prilike imeli glasovati, ker bi potem morali bežati še za bolj žalostne flavze, kakor pa se jih poslužujejo sedaj!

Proti kralju in s klerikalci!

(Dopis.)

Danzadnem ponavljajo časopisi tako zvanega »Naprednega bloka«, da je SKS na eni strani proti državi in proti kralju, da smo torej republikanci, na drugi strani pa, da kdor voli Puceljna, voli klerikalno. Inteligentni slovenskega naroda, ki se prištevate v grupo naprednosti, in slovenski meščanski sloji, ne delajte se s takimi budalostmi vendar smešne, saj bi baš vam morala biti dobro poznana prislovica, da je od vzvišenosti do smešnosti samo en korak. Mesto, da nas na tak nekvalificiran način blatite, povejte raje svojim fa-

natikom točno, da je SKS razredna kmetijska stranka, ki izvaja svoj program do skrajnosti in ki se v kratkih besedah povedano glasi: Slovenski kmet je bil dosedaj po voditeljih iz liberalne in klerikalne stranke glede ureditve lastnih zadev še vedno zapeljan, naseljal je skozi desetletja raznim nikdar izpolnjenim obljubam, danes pa vendarle spregledal in se zato odločil, da sam iz svoje srede določi sposobne tovariše, ki naj nje-ga in njegove gospodarske koristi zastopajo v zakonodajni skupščini, ne pa diktirani usiljenici.

Roko na srce! Strah Vas je, da pri-

dele ob molzne krave, zato pa neiskrenost z Vaše strani.

Delavstvo ste razšestorili, zato se s te strani ne bojte pri današnjem vodilnem sistemu ničesar in zato pustite, da se vsak v svojo skrinjico še lepše usava.

Bojite se pa, da ne bi korakal pri teh volitvah v strunjenih vrstah kmetijski stan in pogazil s svojo številno močjo vse tiste, ki hočejo imeti še nadalje kmetijski stan za ubogo paro, in vse tiste poturice kmetijskega stanu, ki jih je oče poslal v šolo zato, da vsled svoje višje naobrazbe koristijo v prvi vrsti narodu in državi kot celokupni veliki družini, ne pa samo lastnemu žepu.

Ali je iz strahu pred tem treba res tolike nepoštenosti, neiskrenosti, zavijanj, natolcevanj in laži?

Zdi se mi, da bi si vse to lahko prihranili in da bi samemu koristili več, ako bi se zavzeli za to, da gredo skupaj vsaj tisti, ki spadajo v Vaše skrupulo, ki se pa, ko to pišem, že pošteno krha in se bo 8. februarja 1925 skrhalo tako, da boste brez vsakega zastopstva v zakonodajni skupščini, ali po Vaše povedano in namalano, da boste na kahlji Vi, ne pa predstavnik naše liste, s katero Vašo smelostjo niste žalili njega, ki ste ga hoteli osmešiti, marveč celokupni kmetijski stan.

Zapomnite si vi, ki vas je usoda, ne pa volja naroda, ali če hočete ljudstva, določila začasne krmarje naše državne barke, da kljub svoji vsestranski valutarni in bankarski usposobljenosti niti najmanjše še ne poznate mišljenja naše kmetijske duše. Dr. Tavčar in dr. Krek sta umrla. Ne segate jima niti do gležnja. Zato ostanite rajše pri »šibarstvu« in bankokraciji, ni vam pa treba hoditi delat zgago med »kmetijace«.

Da se povrnem k uvodoma navedenim, naši stranki predbacivanim očitkom!

Nadejam se, da bodo prenehale klevete proti naši stranki pod težo sledečih argumentov:

1. V oči naše stranke ni klerikalcev tisti, ki izpolnjuje svoje verske dolžnosti v onem okviru in do tiste

meje pred svojim Bogom, kakor mu to velemeta srce in njegova verska vzgoja. Na našem programu je zapisana poleg državljanke tudi verska svoboda in strpnost. Zato tudi prav dobro ločimo med pobožnostjo in klerikalnostjo. Res je, da je baš v naših vrstah mnogo mož, ki so pobožnejši, nego marsikdo klerikalnih priganjačev; zato pa se zdavnaj niso klerikalci, nikoli niso bili in tudi ne bodo, še manj pa stranka kot taka. Tudi večina naših sotrpinov-Srbijancev je pobožnih, niso pa zato klerikalni. Njim se tega ne upate očitati, samo nam. Pa vseeno vemo, kam pes tace moli.

2. Slovenski kmet je po svojem mišljenju vse prej nego republikanec, posebno naši tovariši na Gorenjskem. Že po patrijarhalni ureditvi svojega lastnega kraljevstva — svoje domačije se skozinsko monarhist in zato ne nastopa proti monarhiji, ker ve, da bi večni boji za republikansko predsedniško mesto gospodarske temelje države in s tem vred tudi njegovo lastno gospodarstvo še bolj razdrapali, kakor so že.

Javna, tudi vam znana tajnost je, da naš kralj s celo svojo obitelji najrajši prebiva med nami Slovenci, zlasti našimi Gorenjci, ker se med nami počuti najbolj varnega. Ako bi bilo naše podeželsko prebivalstvo republikansko navdahnjeno, bi že dvorna kamarila zdavnaj preprečila bivanje našega vrhovnega poglavarja med nami.

3. Ravno vam, gospoda iz vrst »Narodnega bloka«, bi moralo biti najbolj znano, da je mnogo naših vladnih in jugoslovanski sokolski organizaciji in da je precej naših vodilnih mož tudi na vodilnih mestih te organizacije. Da se pa sokolske ideje in klerikalizem indentificirajo, tega dosedaj nismo vedeli. To ste nam povedali po ovinkih šele vi.

Zato vas prosim v tem pogledu za jasnejše in točnejše izjave, kajti ako je Sokol identičen s klerikalcem, potem je naša stranka prva, ki bo od svojih članov-Sokolov zahtevala, da izbirajo med sokolstvom in našim članstvom.

Razne politične vesti.

SHODOV NASE STRANKE

je bilo zadnje nedeljo in zadnje dni zopet zelo mnogo širom cel Slovenije. Povsod je za SKS najbolje razpoloženje. Napredek naše stranke napram 1. 1923 bo zelo velik.

SKS NA ŠTAJERSKEM.

Slavenska banka s svojimi upravnimi svetniki, ki dobivajo bogate stitsoče tantijem, je bila izračunala, da če kupi nekaj plev v naših vrstah, da bo razbila stranko podeželskega ljudstva. Kako napačen in pogrešen je bil ta način advokatske in bankirske gospode, se ravno kaže te dni. Povsod se kmečko prebivalstvo s studom obrača od izdajalcev in jim obrača hrbet. Tu ne pomagajo ne laži, ne pare, ne pijača Niti sto ljudi ne bo pripeljal Pepik Drogenik upravnemu svetniku Slav. banke dr. Lipoldu! Ej, ljudski čut je zdrav in bistrioden! Na Štajerskem se SKS pridno giblje, kandidati prirejajo povsod shode, ljudstvo se zanima in polno bo okrajev, ki bodo dali 100 odstotkov volitev več za SKS, kakor zadnjič. Povsod prodira prepričanje, da je največja nesreča za kmeta in obrtnika, če dere za farovško ali pa bankirsko advokatsko stranko. V zadnjih treh dneh je tov. Pucelj v družbi srezkih kandidatov Nemca, Znidariča, And. Roškarja priredil v ljutomerskem in ormoškem okraju 9 vrlo uspešnih javnih shodov, ki so jasno pokazali, da se ljudstvo na deželi zaveda svoje prave naloge.

UBOGI PEPIK DROFENIK.

Bankirska gospoda je naročila pri svojem plačanem hlapecu Pepe Drogeniku, da naj napada zlasti Pucelja. On to pridno uboga, ali slabo izvrši. Mož je bolan, spada pred dr. Šerka in dr. Robido in zato plodovi njegovega duha niso v redu. Napisal je v klosetni papirček »Sev. Stražo« dolgočasen pamflet, kjer bije samega sebe po zobeh. Trdi, da Pucelju najbolj zameri njegovo »trmoglavo vztrajanje v načelni opoziciji«, istočasno pa trdi, da je bil on za demisijo, a Pucelj ni hotel iz vlade. Revček na Štajerskem ne bo prevaril niti 100 Samostojnežev, zato se zateka k takim stvarim. Štajerski tovariši pa se vprašujejo: kakšen mož pa je ta Pepik, ki je molčal k vsemu temu šest let, hvalil Pucelja ustmeno in pismeno, zdaj za bankirske pare pa tak grdo laže? Zanimivo je »Jutro«. Sramuje se Pepikove klobasarije, a ker mu teče voda v grlo, se lovi kakor utopljenec za bilko Pepikovih laži. Zraven je stvar težavna: kaj bodo pomislili čitatelji, če se

spomnijo, da smo temu istemu Pucelju ponujali v »Jutru« nosilstvo liste, zdaj je pa kar čez noč za nič. Tu je najlepši zgled, kako inteligenca izgubi glavo, kadar je treba dati račun za lumparsko politiko. Še bolj interesanten je »Slovenec«. On ve, da je Drogenik izgubljena duša, ve da ni nič resnice na tej bolni fantaziji tega bolnega moža, težko mu je tudi pripočeti Žerjava, in je zato svojim čitateljem serviral samo dva stavka iz »Jutrove« reklame za Pucelja. Na te finese posebno opozarjamo čitatelje »Kmet. lista«. Učimo se spoznavati podle duše meščanskih politikov! Le tako se jih bomo ubranili!

NAŠI DOPISNIKI

so naš ponos. Od vseh strani nam pišejo kmetje in kmečki mladeniči. Koliko ljubezni do kmečkega pokreta odseva iz njihovih dopisov! Čitajte po redu samo vse današnje dopise, pa se boste prepričali, da naša stvar odlično stoji! Noben drugi slovenski list nima med kmečkim ljudstvom tako navdušenih dopisnikov, kakor jih ima »Kmetijski List«! Ponosni smo na Vas!

NARODNI SOCIJALISTI.

Iz krogov narodnih socijalistov na deželi dobivamo poročila, da se bo večina odločila na deželi za SKS, ker vendar ne kaže kazati javno pičlega števila stranke in s tem podpirati Žerjava in klerikalce. Že sedaj so se podeželski narodni socijalisti in Samostojnejši dobro razumeli in povsod so skupno nastopali proti klerikalcem in roko v roki in zato se jim čudno zdi, da je vodstvo Nar. soc. stranke postavilo svoje številne kandidate. Narodni socijalisti na deželi pričakujejo, da bo vodstvo v Ljubljani še pravočasno izdalo povelje, da naj pristaši te stranke glasujejo za SKS, če ne bodo to na svojo roko storili, ker ima drugače metanje kroglic v to škatlo samo namen podpreti Žerjava in Korošca, tega pa Narodni socijalisti nečejo.

KLERIKALNA STRANKA UMIRA.

Že v začetku volilnega boja so se klerikalci zavedali, da bodo nazadovani. Toda še le boj sam jim je pokazal, kako zelo se jim majoje tla in danes sami pripovedujejo, da bodo izgubili 5—6 mandatov. Tako sami priznavajo. Vendar še vedno sodijo za sebe predbro, kajti gotovo je, da ta lažnjiva stranka izgubi najmanj deset mandatov. Šleparška klerikalna stranka umira, in sicer zelo naglo! To je kazen božja za laži, šleparstva in druge grehe, ki jih je ta stranka zakrivila na škodo slovenskega ljudstva!

MRMOLJA IN ZEBOT.

V četrtek 23. t. m. ko sta dospela ob 11. uri večer s shoda v Kamnici tovariša Mrmolja in Lipovšek v Maribor, sta šla v kavarno »Central«, slučajno skupno z Zebotom, katerega sta dobila pred vrati. Sedli so k eni mizi. Mrmolja se ni spustil v nikak razgovor, nego ves čas čital časnik. Lipovšek je vganjal svoj humor ter vlekel iz Zebota številke, kako izpadejo volitve. Ko sta popila kavo, sta odšla, Zebot pa je dalje ostal. Iz vsega tega je napravil »Tabor« celi članek o Mrmoljevem pobratimstvu z Zebotom. Toliko v pojasnilo onim, ki hočejo kaj verjeti demokratskim listom.

PRIMERJAJMO!

Bolgarsko zemljoradniško glasilo »Narodna Pobjeda« od 7. t. m. opisuje slučaj barbara Cankova: Kmeta Vasilija Bojdzijeva je policija zaprla v neki vlažni prostor z neštetimi ventilatorji, kjer je bila temperatura 20 stopinj pod ničlo, tako da je ta kmet umrl v največjih mukah od mraza.

V Jugoslaviji so gnali kmeta Marka Podravca 9 km po mrazu bosega in ga niso pustili, da bi se obul!

Srečni deželi, kjer vladajo taki ljudje!

BRATSKA LJUBEZEN.

Narodni blok vedno povdarja, kakšna sloga vlada med radikali in samostojnimi demokrati. Kakšna je ta sloga, najbolj kaže sledeče poročilo. V Vrginostu na Hrvaškem je imel volivno zborovanje radikalni kandidat minister dr. Dušan Peleš. Približevanje janci so motili zborovanje z vzkliki: »Doli Pašič in Peleš!« »Živio Pribičević!« Napadli so z orožjem zborovalce in tako razbili zborovanje. Bilo je več ranjenecov. Tako izgleda njihova sloga, tako izgleda njihov narodni blok.

REPUBLIKA V PREPIRU.

G. Prepeluh ali, kakor ga je krstil ljudski humor, g. Zapeluh, ima hude težave. Misli je, če se prelevi iz socijalista v avtonomista in potem zopet v republikanca, da bo imel za vse te naslove monopol. Naš patentni urad pa ne funkcionira dobro in zgodilo se je, da imamo tri republike na izbiru in če je ta reč kaj vredna, lahko izbiramo kaj je še boljše. Zato imamo Makucovo republiko, potem Murnovo in še le zadnja je Prepeluhova. Na Štajerskem pa je isto. Tu so tudi Makucovci, pa je Lovrekovič in je sam Radič. Torej republik za potrebo in še za praznik! Kdor misli, da bo z republiko zveličan, ima bogato izbiro. Človek bi mislil, da je to Prepeluhu po volji, kajti če je res republikanec, bi moral biti le vesel, da imamo kar čez noč toliko republik. Ali on hoče le svojo marko. Zakaj bi bil pa drugače predsedlaval! In zato strašno napada gospodina Murna. Mi pa pravimo vsaka republika je dobra, če je sploh kaj dobrega na stvari. In zato naj republikanci le izbirajo! Če pa imajo na izbiro samo dva osla, naj izberejo večjega, ker se da na večjega več naložiti! G. Prepeluh pa naj ne bo preveč nervozen zaradi Murna. Če bo njegovemu zgledu, da izpreminja svojo barvo in prepričanje po vsakodnevnih šlagerjih, sledilo še toliko drugih, bo prihodnjic sto republikanskih skrinjic in sto Zapeluhov. Patentni urad vendar ne bo čuval samo Prepeluhove republike!

CEKIN.

Od Žerjava ustavljeni »Domoljub« je v sredo zopet izšel pod imenom »Slovenec«.

MESA SE

»Slovenec«, Pucelja je videl v petek 23. januarja v Zrečah pri Konjicah, dasiravno Pucelj ta dan niti na Štajerskem ni bil. A v Zrečah sploh še nikdar ni bil. Res, sama zlata resnica je, kar »Slovenec« piše.

DROFENIG

še zmiraj ni povedal, koliko mu Cekin plača za to, ker je izdal kmečki pokret. Govori vendar, smešni Pepik! Pa hitro, kajti po 8. februarju ne boš več mogel govoriti. Izid volitev ti bo namreč sapa zaprl, pa če boš tudi tu cat fan obesil na svojo hišo!

KMETJE! OBRTNICI!

Klerikalci in njihovi agitatorji hodijo danes okoli vas in agitirajo z vsemi mogočnimi sredstvi. Najbolj zablavlajo čez stvari, ki so jih sami zakrivali, danes jih hočejo pa drugim natveziti, ker se bojijo ljudske sodbe. Po volitvah bodo delali zopet iste napake in že danes obstoja sklep vodstva klerikalne stranke, da poide v vlado tudi z radikali, čez katere danes najbolj zabavljajo. Kdo so radikali, vam je znano in ako volite radikale in klerikalce, si spletate iz kroglice nov težak bič, ki vam bo trgal kožo iz vaših hrbtov. Zato nobene kroglice niti klerikalcem, niti narodnemu bloku!

Kmet! Obrtnik! Podeželsko ljudstvo!

Zavedaj se, da dne 8. februarja sam odločaš o svoji nadaljnji usodi!

Kakor si boš postljal, tako boš tudi ležal!

Klerikalci.

Stranka je že precej stara. Ima tudi mnoge zasluge za naše ljudstvo. Toda to je vse iz onega časa, ko so stranko vodili Krek, Šusteršič, Žitnik, Povše, Lampe, Suklje. Ampak teh zaslužnih mož ni več in ni eden od njih ni našel sebi vrednega naslednika. To je dejstvo, ki ga more ovreči le Bog in nihče drugi!

Da ni več pravih mož v klerikalni stranki, to se lepo vidi po njenem delu. Kakor je stranka nekdanj šla od uspeha do uspeha, tako pada sedaj od neuspeha do neuspeha, od polomije do polomije. Znano je splošno, kako ga je klerikalna stranka polomila z obljubami iz l. 1923. Niti ene od obljub, danih pri skupščinskih volitvah l. 1923, ta stranka ni izpolnila. In vobče so njeni voditelji, njeni poslanci vsa ta leta pri vsaki važnejši politični stvari dokazovali le popolno svojo nesposobnost. Od l. 1918, torej odkar obstoji Jugoslavija, ni niti ene večje politične akcije, ki ne bi končala za klerikalno stranko in s tem tudi za njene volilce, z neuspehom. Vse to je splošno znano.

Klerikalna stranka pa propada tudi z ozirom na svoje gospodarsko in prosvetno delo med ljudstvom. Oboje je velikopotezno zasnoval Krek. O klerikalnem prosvetnem delu sploh ni več govora. Kako pa pojmujejo današnji klerikalci gospodarsko delo, zadostuje en pogled na zadrugištvo. Krek je smatral zadruga za ljudsko ustanovo, kjer naj soodločuje vse prizadeto ljudstvo. Kako pa je to danes? Ravno narobe! Iz malih zadrug so nastala velika podjetja in kdo bi tu dovolil soodločevanje kmečkemu ljudstvu? Kjer nese, tam ni za kmeta, nego samo za gospode. In zato so klerikalci najpoprej napravili Zadrugo gospodarsko banko kot delniško družbo. Tu ima besedo samo gospoda, kmet pa nič. Dolžnost kmečkemu ljudstvu je le, da zbira za to banko denar, ki ga gospodje radi večjih obresti in s tem radi večjega dobička posojujejo — ne kmetu! — nego industrijalcem in veletrgovcem. Istotako so klerikalci uničili Zvezo mlekarških zadrug in so napravili »Zdržene mlekarne v Ljubljani« zopet kot delniško družbo za gospode, na veliko škodo mnogih mlekarških zadrug. Gospodarska zveza je imela služiti kmetu. Služi pa danes samo klerikalni stranki in klerikalni gospodi. O zadrugnem duhu v tem podjetju ni ne duha, ne sluha več! Je to čisto profitarsko podjetje, ki deluje na škodo kmeta. To dokazuje tudi vinska trgovina te zveze. Slovenski vinogradniki se nahajajo v zelo kritičnem položaju, ker ne morejo vina prodati. Gospodarska zveza pa kšeftari z banatskimi vini ter povzroča s tem slovenskim vinogradnikom ogromno škodo. Seveda na to zveza ne misli, njej je glavno profit, da se lahko mastijo klerikalni gospodje duhovskega in posvetnega stanu, ki drže danes Gospodarsko zvezo v svojih krempljih.

Klerikalna stranka je danes v oblasti kopice koristolovcev, zajedavcev, a podeželsko ljudstvo z nižjo duhovščino vred naj pomaga tem zajedavcem polniti žepe — na škodo podeželskega ljudstva, pred vsem na škodo kmeta!

Število klerikalnih zajedavcev razen tega naglo narašča, iz česar sledi, da bo ta stranka skušala iztisniti iz kmečkemu ljudstvu vedno več, ker se ji drugače koritarji v lastnih vrstah začnejo še bolj puntati, kakor se že puntajo. Škodljivost te stranke bo potemtakem za naše ljudstvo, posebno za naše podeželsko ljudstvo, vedno večja!

Gospodje Korošec, Žerjav, Pašič in Prepeluh: „Ljubi kmet, voli nas zopet! Nihče Te ne more tako zastopati, kakor mi!“

Kmet: „Tako že ne, pač pa boljše. Dolgo sem Vas ubogal, a je vedno slabše. — Zato bom volil sedaj svojo stanovsko Kmetijsko stranko! Dolgo sem tekel za Vami, sedaj bom začel pa sam gospodariti!“

Na Štajerskem, Koroškem in v Prekmurju je Tvoja skrinjica

Vse kroglice v to skrinjico!

6.

V vse ostale skrinjice pa figo!

Na Kranjskem je Tvoja skrinjica

Vse kroglice v to skrinjico!

3.

V vse ostale skrinjice pa figo!

Kmetje! Obrtniki! Delavci!

Tako izgleda gospodarsko delo klerikalcev in demokratov! Sedaj razumeš, podeželsko ljudstvo, zakaj se ti ljudje tako pehajo za tvoje volilne kroglice? Da bi še nadalje lahko zajemali iz državnega korita, to je eden razlog. Drugi razlog pa je ta, da bi

ti še naprej delalo in garalo od zore do mraka, a v kljub temu bedno živelo, od tebe izvoljena gospoda pa bi brez težkega dela ali pa brez dela sploh še vnaprej udobno in imenitno živela. Kmetje in obrtniki! Napravite enkrat že temu konec! 8. februarja

imate za to najlepšo priliko. Takrat boste sami odločili, ali naj Vam klerikalci in liberalci gospodarijo še naprej ali ne! — Porabite ugodno priliko in rešite se! — Ako tega ne storite, bo Vaše trpljenje še večje!

Liberalci.

Imenujejo se tudi demokrati ali radikali. Še bolj pa so znani pod imenom »Jutroveci« ali Zerjanovci. Kakšni so ti ljudje? Sodite po njihovih dejanjih!

Duša »Jutrovec« je dr. Žerjav. Je to zelo domišljav, a ravno za gospodarsko delo zelo, zelo nesposoben človek. Z veliko širokoustnostjo je pred vojno ustanovil in vodil Zvezo slovenskih zadrug in nesrečno zadrugo Agro-Merkur. Gospodaril je kot ravnatelj teh podjetij tako spretno, da je že po kratkem času znašala zguba pri Agro-Merkuru, pri Zvezi slovenskih zadrug, pri Kočevski posojilnici, pri Trgovsko-obrtni zadrugi v Gorici in drugod nad pol milijona starih kron ali danes nad 30 milijonov kron. Žerjav je bil radi tega tudi obsojen v večmesečno ječo.

Kakor v tem slučaju, so »Jutroveci« gospodarili tudi vedno pozneje. Svoje gospodarske sposobnosti so posebno pokazali po prevratu. Najprej z nacionalizacijami. Nacionalizirali so tuja podjetja tako, da je vedno po par »Jutrovec« prišlo do zelo globokih korit, a podjetja so v kljub temu ostala v tujih rokah! Da bi stvar šla bolj mirno, so pritegnili h koritu tudi kake gladne klerikalce — Trboveljska! — Ako pa je šlo, so pobasali sami, kakor v slučaju Kazine v Ljubljani (sedanja »Zvezda«) ali v slučaju Bambergovih tiskarne.

Zelo imenitno so gospodarili takrat tudi z državnim denarjem. Tako n. pr. z demobilizacijo, z vnovčevalnico za živino, z žitnim zavodom, s svincem. Polno virov je takrat še bilo in kradli so na debelo. Žerjav je zakrivil tiste strašne izgube pri Agro-Merkuru in pri Zvezi slovenskih zadrug. Sam bi moral plačati. Mesto tega je plačal z državnim svincom. Klerikalci so sodelovali, ker so hoteli tudi dobiti in so dobili nekaj svinčenih milijonov. Iz demobilizacijskega fonda so ukradli mnogo, mnogo milijonov. 25 milijonov kron so dali samo Akademskemu kolegiju v Ljubljani. To je zadruga 24 s tem denarjem kupujejo duše revnih ljudi, predsednik je Dolfe Ribnikar in člani so Žerjavovi krijatelji. Danes študentov. Živ krst pa ne more zabraniti, da bi člani zadrugo razpustili in si denar razdelili. To se bo enkrat gotovo tudi zgodilo! Isto je pri dijaški kuhinji »Domovnik« in drugod. Državni žitni zavod so kratkomalo spreminili v privatno delniško družbo, v katero so se vsedli Žerjavovci in klerikalci skupno, kakor pri Trboveljski.

Se en dokaz demokratske gospodarske poštenosti: Nekje je državni zavod, ki je v rokah demokratov. Ta zavod piše ljubljanski banki, da je pripravljen vložiti toliko in toliko milijonov kot hranilno vlogo, a banka naj pove pogoje. Temu pismu je priložen listič, na katerem je zabeleženo, da tajništvo demokratske stranke potrebuje 50 tisoč dinarjev podpore! Z drugimi besedami: Dajte nam 50 tisoč dinarjev, pa dobite vlogo!

Vse polno takih stvari bi se še dalo napisati o »Jutrovecih«. Tako so ostudne, da poštenemu človeku slabo prihaja, ko jih čuje. Niti ene gospodarske stvari niso izvedli s poštenim delom, niti enega svojega podjetja niso ustvarili sami, nego vse, kar imajo, so ukradli. — Vsaka druga politična stranka v Sloveniji lahko pokaže na kaka s poštenim delom pridobljena gospodarska podjetja, le demokratari tega ne morejo, ker sami absolutno ničesar niso ustvarili.

Ta njihova nesposobnost se je pokazala tudi v politiki. Spominjamo samo na imeniten Kramerjev uspeh o priliki zamenjave 4 kron za 1 dinar.

Klerikalci so vsaj v svoji mladosti nesebično gospodarsko delovali, »Jutroveci« pa nikdar!

Dopisi.

Mnogo dopisov smo morali odložiti radi pomanjkanja prostora. Tovariši dopisniki, potrpite!

KRANJSKO.

Z Iga. Tudi pri nas na Igu se giblje volilni aparat. Klerikalci delajo s polno paro noč in dan. Ko je g. kaplan na leci pretepal nasprotno časopisje, je bilo grozno. Listi da so brezverski, da jih je čitati smrtin greh in da ne prestopi praga hiše, kjer je tak list. O »Kmet. listu« je rekel, da ta ne piše proti veri, ampak, da je podoben mulastemu psu, ki vidi tatu, pa noče lajati. Zato je glih tak kot so drugi. Samo republikancu je g. kaplan prizanesel. V nočnih urah prireja sestanke po okoliških vasih. Kaj se na teh sestankih dela in govori, se ne more zvedeti. Gotovo pa je, da ne bo uspeha tako, kakor klerikalci mislijo. Pri nas še ni izginil duh naših pradedov, ko so v boju za kmečko pravdo stisnili jeklene roke, potresli železna vrata takratnega fevdalca in mu spravili v prah vse njegove desetinske in tlakarske registre, ker ni hotel prenehati z svojimi briči goniti trpečega kmeta na tlako in mu jemati desetino s kmečkimi žulji pri delanih sadežev. Pri nas so še možje, vredni tega imeña, ki se zavedajo, da se kmetje le, ako smo združeni v močni kmečki organizaciji, rešimo gospodskih pijavk. Zato bo pa tudi SKS pri nas najmočnejša. Za narodni blok bo tukaj slabo. Na shod, ki ga je imel Zebal, je prišlo do 25 oseb, po večini iz drugih strank — in ko je prišlo do pričkanja za predsedstvo, so razun 4 vsi zapustili dvorano. Če ne bo drugod kaj bolje, bo mogel na vsak način dr. Zerjav iti na kahljo. Pa tudi Prepeluh je tukaj nasejal nekaj republikanskega semena. To partijo vodi neki študent »Dolenčev Joško«, ki študira na državne stroške. Le ta se na sestankih v oddaljenih vaseh predstavlja, da je profesor iz Ljubljane in s tem očitno brije iz kmetov norea. Prepeluhovo republikansko pismo pravi: Bog ni rekel Adamu, da bo junak. Ampak je rekel: V potu obraza boš jedel svoj kruh! Dalje pravi: Vi imate žuljave in delavne roke. Žuljave in delavne roke so pa naš republikanski program. No, za Prepeluha pa ne velja ta božji rek. Mlad in trden je, pa živi z dobro penzijo na račun trpečega kmeta in delavca. V zadnjem odstavku tega pisma pravi: Tudi volkovi v ovčji koži bodo k Vam prišli in rekli, da so tudi republikanci, pa ne verujte jim. Edino naša republikanska stranka je prava, vsi drugi so politični sleparji. Mi pa vemo, da vsak berač svoje malho hvali. Vemo pa tudi, da so te republikanske skrinjice, ki bodo na voliščih (tudi Prepeluhova), tične političnih sleparjev, da bodo lovili lahkomišelnega kmeta. Davkov in osebne dohodnine, ki moré slovenskega kmeta, v tem pismu Prepeluh ne omenja, ker dobro ve, da če ne bo davkar izžemal kmeta do kosti, ne bo mogel on, Prepeluh vleči iz državne blagajne masne penzije. Pa ne samo Prepeluh, ampak tudi drugi mazači republikanskih strank so prišli sem orat na politično njivo. Prepeluh je z obljubami res premotil nekaj volilcev, da je sestavil nekaj odbora, pa razsodnejši volilci so že odstopili. G. urednik veste, pri nas so dobre tudi miške, ki vrtajo na vse strani, kje bi se našla luknja, da bi zlezle v državno shrambo. Kdor presoja sedanji politični položaj, ta ne bo šel na tak lim. Klerikalci so pri zadnjih volitvah volilce presleparili z avtonomijo, ko je niso nikoli v parlamentu predlagali! Tako bo s Prepeluhovo republiko. On ni mogel priti do mandata z železniškimi in tovarniškimi delavci, pa se je obrnil na kmete, češ: leti so bolj neumni, ti se bodo dali lažje nalimati. Tovariši kmetje in obrtniki na deželi, združimo se! Le z združenimi močmi se otresemo pijavk, ki sesajo kri iz našega kmečkoga telesa. Pustimo republiko za sedaj, ko ni čas za to. — Le ako smo združeni vsi kmetje v Jugoslaviji, bo prišla brez krvi, če je bo potreba. Prepeluhova republika je pot, ki vodi do bojnega meteža. To želijo le prekucuh, ki hočejo zrušiti državo, ki jim ni za to, če izgubi življenje tisoče človeških bitij. Nadalje žele to lenuhi in tatovi, da bi v ognjenem viharju plenili po shrambah. Ižanski volilci! Ali se boste dali Dolenčevemu Jošku, da bo Vas na ujdji peljal za seboj? Ali upate, da bo on kdaj delal za kmeta? Slabo presoja tisti, ki se mu bo dal speljati na led. Bodimo vredni potomci naših pradedov, da kakor so oni rešili nas grajske sužnosti, tako bodimo tudi mi trdni bojovníki kmečke misli, da rešimo sebe in naše potomce iz krempeljev sedanjih naših tiranov, ki nas

hočejo z nesnosnimi bremeni popolnoma uničiti. Bodimo v boju vstrajni, ne vstrašimo se bojnega krika nasprotnikov, ki že sedaj vpivajo o svoji zmagi. Pa zmaga bo naša! Pa tudi če ne bi zmagali, naš poraz ne bi bil sramoten. Sramota pa bi bila zmaga za tiste kmete, za tiste izdajalce kmečkoga stanu, ki bi svojim izkoriščevalcem s cilindrom in frakom, in drugim sleparjem pripomogli do zmage.

Iz Kranja. Dne 24. t. m. smo imeli izredno čast slišati tukaj v prostorih Narodnega doma g. dr. Zerjava, Kramerja in Lapajneto. Ko smo mi preje prosili za dvorano v Narodnem domu, nam je bilo odbito z izgovorom, da je škoda parketa, ker imajo kmetje preveč nakovane čevlje. Ko se je pa dom gradil, so bili tudi kmečki darovi dobro došli. Sedaj kmetje godrnjajo, ker se naše prošnje ni upoštevalo. Na shodu Narodnega bloka, so bile po precejšnjem številu tudi druge stranke. O tem, kako mislijo g. dr. in Narodni blok zastopati naše kmečko ljudstvo, niso vedeli nič povedati. Sploh se na celem 2½ urnem shodu ni niti enkrat imenovalo kmeta in podeželsko ljudstvo. Govorili so, kaj bodo vse storili, da bodo meščani lahko dobro in poceni živeli, da bodo fabrikantje svoje izdelke kar najdražje prodajali. Za kmeta pa mislijo ti gospodje, je dosti, da dela in plačuje davke, drugega pa njemu ni treba vedeti. Ali omenjeni doktorji in profesorji se silno motijo, kajti kmet se budi iz tisočletnega spanja in zahteva svoje pravice, katere bomo tudi dobili. H koncu je dr. Kramer pripoznal, da tov. Pucelj ni tako čisti lakomen kot piše »Jutro«. On pravi: Tri leta smo mu ponujali mandat, še celo nositeljstvo liste, da bi šel z nami v narodni blok ali Pucelj neče, ker njemu ni za mandat, njemu je le za koristi podeželskega ljudstva. K temu ni treba nobenega komentiranja. — Dne 25. t. m. se je vršil tudi shod stranke ljudskih sleparjev v Predosljah v nekdanjem Ljudskem, sedaj cerkvenem domu. Udeležba je bila bolj slaba, vezali so otrobe. Kar je dobrega, so vse storili klerikalci, slabo pa drugi; oni niso prav nič zakrivali današnjih razmer. Dr. Gabršek je povedal, da je sicer dr. Korošec res podpisal pooblastilni zakon dne 4. novembra 1918 ali s pribombo, da bo o tem odločevala ustavotvorna skupščina, katera pa je raje glasovala za ustavo, kakor pa za klerikalno avtonomijo, povedal pa ni, da je še danes v veljavi tisti zakon, ne pa ustava, katera se ne izvaja. Govoril je tudi, da je SKS na smrtni postelji in da se o mrtvih mora le dobro govoriti. Vseeno je legal in blatilo našo stranko in tov. Pucelja, kot to znajo le klerikalci. Pravil je, kaj se vse pripravlja proti klerikalcem, da jim mogoče zabranijo postaviti skrinjice na volišče ali pa se bodo oboroženi orjunaši vozili okrog in klerikalcem branili voliti. Pozival je ljudi, naj se na vse pripravijo, tudi če bi se bilo treba z orožjem braniti. Kmetje, obrtniki in delavci, naša skrinjica je tretja, zato glejte, da bo vsak storil svojo dolžnost. Dne 8. februarja vsi na volišče, da bo naša zmaga čim večja.

Gorenja vas v Poljanski dolini. Preteklo nedeljo nas je oblagodarnil s svojim shodom A. Jug iz Ljubljane. Shod je bil bolj slabo obiskan. Poleg lepega števila naših zavednih kmetov je obiskalo shod tudi nekaj liberalnih petelinov. Govornik se po novi demokratiški metodi tudi ni pozabil obregnil ob Samostojno kmečko stranko, očital ji je nezvestobo, blatil tovariša Pucelja in se bahal, da so nas demokrate pripravili na svet. Mi pa g. Jugu povemo na uho, da so napredni kmetje že bili na svetu, ko so sejali pšenico za pogačo tisti materi, ki je rodila prvega demokrata in še prej. Zerjav pa naj misli, da bi bili naši demokrate že zdavnaj utonili v »farovškem smir«, če bi jih mi ne vlekli iz njega in jih ne bi bili tako krepko podpiral pri gradbi sokolskega doma. V zahvalo pa imamo sedaj zabavljanje in da naše sinove mečeje iz sokolske dvorane. Gorenjske demokrate svarimo, naj pometajo pred svojim pragom in naj se nikar preveč ne napihujejo, da se jim ne zgodi, kakor oni žabi, ki se je hotela meriti z volom. Mi kmetje se ne bomo pustili strahovati od »privravnencev« kakor sta Pek in Peterček in pa tistega, kateremu smo mater z miloščino živili. Dr. Zerjavu pa svetujemo, da pošlje drugič boljšega in oprenejšega govornika, da ga ne bo mogel sukati in v molk prisiliti vsak klerikalni fantalin, kot se je to zgodilo preteklo nedeljo, če hoče, da napredna stvar ne bo preveč trpela na račun klerikalcev. Mi kmetje pa sami vemo, kje je naše mesto in se ne damo ustrahovati ne od farovške gospode in ne od demokratov.

Dopis iz Božjakovega. (Koga bomo volili. Pod tem naslovom je prinesel »Slovenec« v št. 16. z dne 21. t. m. sledečo klobasarijo o moji osebi: Pretečeni teden je med nas božjakovske fante prišel naš sosed Bajuk, župan žalostnega spomina. Rekel nam je: »Fantje, zdaj boste volili. Pazite, da boste prav! Saj znate, kje je prava stranka. Jaz sem velik in v moji senci se boste lahko hladili.« Da, da, g. Bajuk, res ste velik, pa ondaj, ko je bilo treba v svetovni vojski našim očetom, oziroma bratom in sosedom dati enico, je niste imeli, čeprav niste bili ondaj nič nižji, ampak še višji, ker ste bili župan. A sence niste imeli. G. Bojuk, kaj, z Vami da bi šli? Z Vami, ki ste prvi in edini Belokranjec pred nekaj leti šli na Vivodinjjo častit in pete lizat Pribičeviču? Ono nam fantom pove, kje je prava stranka in kam bi mi šli voliti. Niti z Vami, niti z Radičevci, nek v SLS vedno. Pa brez zamere, gospod Bajuk! Ali ni neumno agitirati ali za SKS ali SDS ali SRS v kraju, kjer je Jože Nemanič, bivši župan in poslanec na najboljšem glasu? »Zdaj povemo Vam to, da Nemanič poslanec naš bo!«

Jaz sem slutil, da nekaj pride, ker sem imel hude sanje! Sanjalo se mi je o neki debeloglavi kači, ki je sikala z svojim strupenim jezikom proti meni in ljuto pikala nad mano. Spomnil sem se, da ima moj sosed prav dobro, pravo, staro egiptovsko sanjarko. Šel sem pogledat, kaj to pomeni? — Našel sem zapisano: »Sanje o kači — so tvoji sovražniki.« Evo ti: sanjarka ni lagala! Par dni nato izide notica v »Slovenec« o tem vražjem in preklekanem Bajuku, ki dela dopisniku toliko preglavic. Dopisnikar je dobil »radio-poročilo«, se skrivil v senco božjakovskih fantov in — lop po meni! Toda g. dopisnikar, to pa res ni junaško, da se za drugimi zabarikadirate! Kaj nimate korajžje nastopiti? Saj ste Vi vendar veliko večji in senčnejši od Bajuka! Ali Vaša navada je izza brda pucati! — Vi pravite: »Župan žalostnega spomina.« Da, res je! Premalo sem bil zvest avstrijskim krvnikom, preslab sem bil njihov priganjač; nisem zadosti agitiral za vojno posojilo; na roko nisem bil tedanjim zvestim in krutim klerikalnim rekvizitorjem za živino in žito itd. in s tem sem zakrivil, da nisem bil odklovan z zaslužnim križcem. In še nekaj: klerikalec nisem! To je tisto, kar vas tako boli. V čemur sem bil jaz preslab takrat kot župan, to so dobro popravili ljudje pristnega vašega kova. Očistili ste ljudem močnje za vojnim posojilom, izpraznili žitnice, in temeljito razredčili naše, že itak tedaj prazne hleve. Pa kaj to! Da so le klerikalci, se jim vendar lahko to oprostilo! Saj so delali za ranjko Avstrijo, po kateri še danes točite grenke solze. — Zelo pravo pa ste zadeli o moji senci g. dopisnikar! Morebiti bi se Vi še spomnili, da se je nekdo, ki je Vam danes najbližji in za katerega senco se skrivate Vi, celo svetovno vojno lepo skrival, hladil in razvijal v moji senci, četudi bi bil lahko Bajuk takrat radlega skočil v kriminal. On ni vprašal, senčil ga je! — Tudi tista oseba je blizu Vas in jo lahko vprašate, kako koristna je bila Bajukova senco, ko je prišel vaš lačni klerikalni rekvizitor v mlin po žito in karte revidirat. In slaba bi se bila nekemu godila, če ga ne bi bil Bajuk zakrival s svojo senco. Prijetno ste se v njej hladili: Ko bi se danes jaz prišel hladit v Vaš senco, sem prepričan, da ne bo odšel brez nahoda ali celo pljučnice! Pa kaj to! To je že vse prešlo. Če smo ga rabili takrat, ga pa danes več ne rabilo! Udarimo po njem, da bo začutil ali se pa upognil ter prišel nam pete lizat, kakor ste to navajeni, da vam jih ližejo. Pravite pa, da sem šel jaz na Vojvodino Pribičeviču lizat pete. Toda zapomnite si, da Bajuk ne pozna petolizništva; priznava pa državno edinstvo, mir in red v državi, katerega smo nujno potrebni. Demagogija, razdor in obrekovanje poznate samo vi in vaši petolizci, ki imate v zakupu vero, v srcu nevoščljivost in sovraštvo, na jeziku pa obrekovanje. Vseeno vas za hrbotom preklinjajo in pesti stiskajo. Bajuk to dobro zna, ko bi on hotel biti petolizec vaše stranke, da bi se mu dobro godilo pri vašem koritu, kakor se godi nekemu drugemu. Toda zapomnite si, da se Bajuk čuti za tako koritarstvo preznačajan in prepošten, da bi druge farbal in za nos vlekel, sam pa pobasal v svojo malho to, kar si z žulji preskrbi kmečka sirota, kakor delajo drugi! Znano pa je, da je hodil v Beogradu g. Nemanič prosit v SKS-klub: »Fantje, jutri bi jaz rad nekaj govoril, prosim Vas, pustite me pri miru!« In rekli so mu našli: »Ker prosiš, si že itak naprej zgubil. In zato te pustimo pri miru, ker si v strahu!« Ko pa je naš tov. Pucelj očital lazaristu Tumpeju iz Ljubljane, zakaj

so upokojili svoje politične bojovníke Stanovnika in Gostinčarja, je rekel ta: »Ne samo to; tudi Nemanič bi moral v politični pokoj, ker se vam je v Beogradu klanjal in prosil milosti. Prišel pa je letos do kandidature samo iz usmiljenja in nikdar več!« — Tako cenijo osebo g. Nemaniča v »Jugoslovenskem klubu«, zato je Vaše pridruženje, da bo Nemanič še poslanec, samo g. dopisnika goreča želja, radi — sence! Dne 8. februarja se pa bo pokazalo, da g. Nemanič nikdar več poslanec ne bo! — Kakor je razvidno iz dopisa, ima volilno agitacijo v zakupu samo g. dopisnik. Mi davkoplačevalci bi bili lahko kar tiho! Ker se pa nismo tako pogodili, bomo še prav pridno in pošteno agitirali, pa ne za edino zveličavno SLS, temveč za našo SKS in njene kandidate, tovariše Strugarja in Stublarja, kar bodo tudi naši volilci upoštevali na dan volitev. — Sedaj pa brez zamere, g. dopisnik! Kdor kvišku pljuje, na njega pada! Če pa boste potrebni, pa drugič še kaj več in bolj kraftnega!

E, brate, ne zovi vraga!!!

M. Bajuk.

Skaručna. Na nedeljskem demokratskem shodu v Skaručni je nabral kovač Franc Jeras 200 Din za tiskovni sklad samostojne kmetijske stranke. Med prvimi darovalci je mlinar iz Povodja, kateri je dal 100 Din iz veselja nad pogorelo demokratsko frakarijo, ki se nam vsiljuje. Shod demokratov je bil popolnoma razbit, niti do besede ni prišel g. Kobal.

Zgornja Šiška. V nedeljo, dne 25. t. m. so sklicale koalirane stranke protestni shod v Dravljje proti razpustu občinskega odbora. Ker je bil pa ta shod od oblasti zabranjen, je bilo ravno prav, ker nas je »Jutro« z istega dne svarilo, naj ne hodimo v Dravljje, ampak naj pridemo raje na shod k Svedraču, kjer bo govoril kandidat Pašičevega repka g. Zebal. Omenjeno je bilo tudi, da se bomo prijateljsko pogovorili in tudi kaj pametnega slišali. Res radovedni in željni kaj pametnega slišati smo šli popoldan proti Svedraču na shod, a na naše veliko začudenje pa smo videli okrog 20—25 stražnikov v uniformi, potem pa še ne vem koliko policijskih agentov, s komandirjem na čelu, ki so šli tudi na shod. Ker nismo tega vajeni v svobodni državi se nam je čudno zdelo, od kedaj hodijo stražniki v uniformah na javne shode takih strančic, ki se borijo v časopisju za enakopravnost in svobodo v državi. Pri Svedraču pa smo izvedeli, da imajo namesto vina polno klet policajev, le par jih je stalo zunaj, vsi skupaj pa so čakali na veliko ofenzivo v Zg. Šiški. Vprašamo sklicatelje shoda, ali ste imeli res tako slabo vest radi nam zabranjenega protestnega shoda, da si niste upali drugače zborovati, kakor da ste imeli na vsakega somišljenika Zerjavove diktature po dva policaja. Saj Šiškarji in Draveljci pa vendar nismo tako nevarni človeški družbi, da bi se moglo zborovanje vršiti pod celim kordonom policije? Saj nas vendar g. predsednik zborovanja kot 20letni župan in današnji gerent dobro pozna, da smo mirni in da dejansko nikogar ne napadamo v naši občini, ugovarjati imamo pa pravico tudi, če je cel kordon policije navzoč. G. Zebal je bil ob prihodu zelo vesel, ker je videl tako veliko zborovalcev, kakor še dosedaj na nobenem shodu, a po par besedah njegovega govora je mož uvidel, da je vsega drugega na shodu veliko, samo demokratov malo, tako da se je mož kmalu poslovil po francosko z g. predsednikom in tajnikom zavožene JDS, shode pod policijskim nadzorstvom, nik demokratov. Stranka, ki sklicuje shode od policijskim nadzorstvom, bo v naši občini slabo odrezala. Kadar bo zopet javni shod demokratov v Zg. Šiški, pa vabimo na shod širšo javnost, ker lepše zabave ne bo nikjer ta predpust. Žalostna usoda narodnega bloka!

Beričev. V nedeljo, dne 25. t. m. je priredil srezi kandidat tov. Kušar shod pri tov. Gradu v Beričevem, katerega so se udeležili tudi nahujskani klerikalci. Pripeljali so seboj tudi nekaj pijanih plačancev, s katerimi so se pa samo blamirali. Najbolj glasna sta bila seveda dika in ponos naše občine župan Moder in prvi občinski svetovalec Kuhar, ki pa sta za svoje neslane medklice dobila primerne lekcije. Zanimivo je, da je isti Kuhar, kateri je še lansko leto zagovarjal Markov protokol ter zmerjal Davidoviča z liberalcem, pozdravljal Davidoviča s slava in živjijo klici. Da, da, možje, časi se izpreminjajo, zapomnite si samo to, da kdor se zadnji smeje, se najboljšje smeje! Shod tov. Kušarja pa je pokazal, da se tudi vaše kpljenje vrste majoje. Še parkrat se obnašajte tako nedostojno, kakor ste se v nedeljo, pa vas bodo vaši lastni pri-

stasi pošteno naklestili. Na takšnih pristaših, ki pravijo, da je kmet samo za kidanje gnoja, vam pa iskreno častitamo!

Iz Bele krajine. V zadnji številki Kmet. lista smo brali, kako grdo je dr. Zerjav in njegova klika nastopala proti našemu rojaku dr. Zupaniču, ko je želel, da dobi košček kruha v Sloveniji. Gospod dr. Zupanič sicer ni nikoli nič delal za kmeta, nego je vedno samo stregel beograjski vladni gospodi, vendar bi ga mi Belokranjci rajši volili, če bi se ne bil zvezal s tem nesrečnim Zerjavom, ki ga je ne samo preganjal, nego ga je tudi za sedanje volitve vjel in strašno grdo oerazil. Obljubil mu je drugo mesto na Kranjskem, pa je takoj postavil na to mesto dr. Kramerja in zvezal za njega veliko večja okraja, to je kranjskega in logaškega. Tudi so vrgli v ta dva okraja ves denar in vso agitacijo, ker jim je na tem ležeče, da če bi bil z ostankom izvoljen g. dr. Zerjav, da bi bil za slučaj smrti ali slabega zdravja namestnik g. dr. Kramer, a ne naš ubogi Zupanič. Zato se nam naš ubogi Niko smili, ker vidimo, kako velika žrtev, je in da samo kuluk dela za falirano kliko dr. Zerjava. Če hoče naš Niko Zupanič, da mu bodo dali svoje kroglice njegovi rojaki Belokranjci, naj se pridruži naši kmečki vojski pa naj gre z nami kmeti. Dokler bo pa samo priganjač bankarske gospode, pa naj ne računa na naš belokranjski ponos, ker mi kmečki siromaki nismo svojih kuglic zato, da bi z njimi podpirali doktorje in banke, sebe pa spravljali v še večjo revščino. Drugič naj torej pride k nam naš Zupanič v bolj poštenem društvu, če hoče, da bo deležen našega zaupanja!

Z Gorenjskega. (Polomija demokratskih shodov v nedeljo v Gorjanih na Bledu). V nedeljo, 25. t. m., so se vrinili med naše gorenjske kmete in obrtnike ljubljanski kmetje in obrtniki, in sicer dr. Kramer, kmet, dr. Jug, obrtnik; gospod piakater Dolfe — tega seveda ne sme manjkati z njegovo lepko figuro — ter več takih garačev s cvikarji. Prvi je pel dr. Jug, potem dr. Kramer in seveda potem tudi g. Dolfe Ribnikar, zadnji seveda je najbolj napadel SKS in g. Pucelja, seveda, ker dela demokratov največ preglavice. Zato nimajo na shodih o ničemur drugem govoriti, kot samo Pucelj in Pucelj. Pravil je, da bi on samo zato rad prišel v skupščino, da ne izgubi ministrske pokojnina. Dolfe, Dolfe, brihino glavo imate res Vi, farbat znate dobro, a Vaša barva se nas Gorenjcev ne prime. Sploh je klobasal, kar ni vredno pisati. Ako se njega sliši enkrat ali dvajsetkrat, je vedno ena in ista pesem. Gotovo mu je dahnil v njegovo lepo glavico ta prekrasni govor sam neizvoljeni minister Zerjav. Čudno, da nam še Praprotnika ne pripeljejo pokazati, da biše njega poznali, ki ima spravljene naše krvave žulje iz bolniških blagajn. Da imamo res radi take ljudi, se je videlo na obeh shodih, a še tam je bila večina drugih strank, posebno SKS. Seveda ljubljanski kmetje se pripeljejo kar v dveh avtomobilih na deželo, in ker se jih pa posebno pri nas malo vidi, jih gledamo kakor včasih medvede ali »afne«, ki so jih okrog gonili. Gospodje, ne vsiljujte se med nas, ker veste, da vas ne maramo! Bodite rajši doma, kadar vas bomo potrebovali, vam bomo že sporočili, saj boste radi prišli, a sedaj je še premalu. Za vaših 180 poslancev se boste pa pod nosom obrisali ali bodete pa iz vsakega naredili po pet ali šest, potem jih bo pa 180. Ali imate nas Gorenjce za tako neumne, da bi vam verjeli? Mi vemo, kaj nam je narediti 8. februarja. Vsi dobromisleči bomo volili SKS, našega tov. Pucelja, vsem vam bomo pokazali figo. — Opazovalec obeh shodov.

Sv. Križ pri Kostanjevici. V nedeljo 25. t. m. se me je v gostilni pri Colariču nek zloglasni kameleon privoščil indirektno glede dopisa v »Kmet. listu«, češ, da mi je prizadeti v »Sev. Republikancu« pošteno zavezal jezik. Ker jaz omenjenega članka v »Kmet. listu« nisem pisal (Potrjujemo. Uredništvo.) pripomnim samo, da me človek, ki je imel radi deliktov, kar jih pozna kazenski zakon, pred sodiščem opraviiti, politično pa menja pri vsakih volitvah svoje prepričanje, ne more žaliti. Spomni naj se rajši za nekaj let nazaj ter bode prišel do prepričanja, da se ima samo meni zahvaliti, da ima danes svojo hišo in mu ni treba pod streho spat, izpod katere ga je ravno tisti vrgel, za katerega se danes žene. — Jos. Kodrič.

BOHINJSKI KOT.

Tretja skrinjica je skrinjica kmetijskega volilca tudi v Bohinju. To moram danes ponavljati, ker je tiskovni škrat napravil v zadnji številki naše-

ga lista majhen skok. Komur je mar, da se povzdigne naš pokret vsaj toliko, kolikor se je na gospodarskem polju razmaknil od takrat, odkar imamo na vodilnih mestih res od nas in po naših prepričanju izvoljene naše zastopnike, za tega je odločitev lahka: Svojo volilno kroglice bo oddal v tretjo skrinjico, za katero bo sedel tov. Matevž Rožič, p. d. Pavovec iz Kamnja, oziroma kot njegov namestnik tov. Franc Godec, p. d. Zabregar iz Bistrice za bistriške volišče v »Občinskem domu« na Bistrici, za nanovo ustanovljeno volišče na Koprivniku tov. Jernej Sodja, p. d. Korošič in kot njegov namestnik tov. Franc Korošec, p. d. Vogar, oba iz Koprivnika, za volišče v Srednjivasi pa tov. Jože Grm, p. d. Žvan in kot njegov namestnik Janez Cvetek, p. d. Miklavc, oba iz Srednjevasi.

Kadar se gre proti kmetu, so vsi glih! Gospod urednik, verjemite mi, da je res tako. Če ne gre za lepa, gre za grda, če pa še oboje ne pomaga, gre pa za lažjo. V zadnji številki ste prijeli malo za ušesa »Slovenca«, ker jo je malo predebelo skuhal. Jaz Vas pa samo še na eno tako debelo opominjam, na katero ste morebiti pozabili. Veste, to je bilo na Malega Šmarna dan lanskega leta. ko se nas je samo iz Bohinja peljalo z lukamatijo nekaj čez 700 na kmetski tabor na Bled. Tam nas je bilo v Zaki kot listja in trave. Mislim sem si sam pri sebi: Toliko nas pa že ni bilo dolgo časa skupaj iz dežele Kranjske, ker sem se moral drenjati v gneči, predno sem prišel do znanca. Šacal sem takrat po svoje in sem dejal, da nas je najmanj 15.000. Glej pa potlej spakal! Imam namreč navado, da vtikam svoj nos v vse vrste časopisov. In hudimana, čez dva dni potlej staknem v »Jutru«, da nas je bilo komaj 2500 in da so še ti bili sami romarji. Takrat nisem še prav dobro zastopil, za kaj se pri tem pravzaprav »Jutru« gre. Danes pa hvala bogu že nekaj več zastopim kot zasedem. Zato vam pa rečem: Kraljem iz »Jutrove dežele« že takrat ni bilo všeč, da nas je toliko skupaj. Zato so že takrat začeli za lažjo. Če bi si bili gotovi, da smo njihovi, bi nas bilo 25.000, tako pa eno ničlo stran, saj je vseeno ali spred ali zad. No, in zdaj jo pa »Slovenec« še hujsko pogrebel! Kakor je rečeno, berem vse časopise in si zato zapomnim vsa lažnjiva poročila, glede katerih sem bil sam oči-videc, s te kakor tudi z druge strani. Na lastne oči sem se prepričal pri tem, da laže tako demokratsko kakor klerikalno časopisje, kadar jim samostojni nastop kmeta ni po volji. Iz tega pa za mene naravno sledi, da lažejo vprek sploh zmiraj in da je njih poročila dajati zmiraj na apotekarsko vago. »Kmetijskega lista« doslej še nisem zasačil na laži, četudi včasih resnico bolj po domače pove. Pa kaj hočeš! Resnica oči kolje! Resnica in pravica sta na naši strani in zato bomo tudi zmagali, če gremo skupaj, kar nas skupaj spada. 8. februarja pokazimo zato, da Bohinj ni ne klerikalna, ne liberalna, ampak kmetski, zato bodi 3. skrinjica težka kot bi bila zlata!

STAJERSKO.

Pesnica pri Mariboru. Strašna demokratska nesreča. Za v nedeljo 25. t. m. je sklical g. dr. Pivko pri nas velik javen shod za narodni blok. Pesniški pismonoši so morali raznašati dva dni vabila. In res so se naši kmetje odzvali tako, da jih je prišlo najmanj 250 naših in okoli 30 pristašev SLS. Ob 3. uri popoldan se je pripeljal avto. Iz njega stopita dva trebušna agenta gg. dr. Lipold in dr. Koderman ter sta odrinila naravnost v gostilno g. Gerenciča. V gostilni je že čakalo vse polno ljudi teh kmetskih gospodnikov. Čakal je tudi gospodski posestnik Janžekovič, da izda nas kmete; g. nadiučitelj od Sp. Kungote, g. nadiučitelj Črno ter jarenski učitelj že komaj 19 let star. Naenkrat so se ti gospodje zmenili na tihem, da bo predsednik shoda g. Janžekovič in že je začel govoriti g. dr. Lipold. Kakor strela je naše ljudstvo zahtevalo, da se voli predsednik. Ker pa govornik ni odnehal, so mu naši možje zabrusili take v obraz, da je od jeze in strahu zlezal pod klop. Nato smo pozvali na odgovor g. dr. Kodermana ter smo njemu brali take levite, da se bo še po smrti kesal in spominjal na Pesnico in na tamkajšnje samostojneže. Omeniti še tudi moramo, da je ta gospodič v splošni zmedenosti žalil g. Sikerja, ker ga je imenoval nemurja, za kar se bo moral zagovarjati pred sodnijo ter smo ga tudi na to opozorili. Končno so se naši kmetje tako razburili, da bi ta dva gospodiča ležala na tleh, a imata se zahvaliti treznim možem, da so to preprečili. Ta dva gospodeka pa sta jo morala pčipati nazaj, od koder sta prišla. Našega

živio Pucelj« pa ni bilo konca in kraja. H koncu so uvideli tudi naši klerikalci, da je naša SKS prava stanovska stranka in da je vse, kar pišejo klerikalni doktorji in profesorji v »Slov. Gospodarju« in »Straži«, sama laž in prevara, češ, da smo zvezani z demokracijo. Sklenili so, da vsi kmetje volimo dne 8. svečana SKS, kjer je nosilec liste Ivan Pucelj, kmet. Vam dragi sotrpini kmetje pa kličevo. Zdržimo se in podajmo si roke za kmečko zmago, kajti le tako imamo pričakovati boljše bodočnost.

Dramlje. Dne 25. t. m. je imel pri nas kmetih priljubljeni tov. Mrmolja volilni shod takoj po rani sv. maši na prostem. Vzlje precejšnjemu mrazu so volilci vztrajali do konca Mrmoljevega govora. Pa kaj bi ne, saj je govornik povedal kedo je največji krivec današnjih groznih davkov. Ostro je po prvič bičal klerikalne poslance, kateri so Slovenijo že skoro na rob propada spravili. Kakor povsod, se je tudi pri Mrmoljem shodu pokazalo, kaj za naše ljudi imajo klerikalci. Oglasil se je namreč zloglasni Goliman iz Šmarja in nekaj oporekal govorniku, čisto pa je pozabil na svoje grehe, da je lansko leto očeta in mater tako pretepel in celo materi roko zlomil, da je še sedaj za delo nesposobna — in je morala njegova žena radi njegove pohotnosti deklko iz hiše odpustiti. In tudi drugi M. Preložnik je nekaj menal kateri je novembra l. 1924 hotel svojo lastno sestro zadaviti in ko je prišla njegova mati braniti, jo je tako na roko ugriznil, da še danes bolečine trpi. Trga materi tudi prevržne pravice. Lahko so ponosni naši klerikalci na take ljudi, posebno na Golimana čuvarja klerikalne škrinjice. Bilo je tudi na zborovanju par bokašev Drogenikovih izdajalcev, ti so se pa drugim za hrbet skrivali, da bi nihče ne opazil njih prebarvano lice; bili so popolnoma tihi, če ravno je govornik ostro bičal Drogenikovo izdajalstvo. Z gotovostjo moramo tudi v Dramljah pričakovati za SKS najlepši uspeh.

Sv. Bolfank v Slov. gor. Naš dični g. župnik Nantl Pšunder nam je v nedeljo s prižnice oznanil, da bo Kmet. podružnica podučevala o napovedi dohodnine. G. župnik, ali nas boste za drugo leto učili, ker za letos je že prepozno. Za drugo leto tedaj, ko bomo že imeli avtonomijo? Mi kmetje bi raje slišali kedaj nam bodo dohodnino in druge davke znižali. Preč. gosp. Nantl, nam je še dobro v spominu od poprejšnjih skupščinskih volitev, kako ste Vi pred Najsvetejšim pri oltarju žene in dekleta prosili, da naj možje in fantje volijo vašo svetinjo — klerikalce. Oh, gosp. Nantl, kedaj pa bodo nam tiste obljube izpolnjene od g. Korošca? Mi kmetje bi bili do smrti zadovoljni, če bi nam g. Korošec vsaj en četrt tistih obljub izpolnil, kakor jih mi kmetje vam spolnimo, kadar pridete s prazno vrečo, pa po meso, klobase, seno, otavo, vino, jabolčnik itd. Kje pa je denar od sadežev? Ali vam vse to damo za to, da nas pred živim Bogom s klerikalno stranko goljufate? Ob priliki bomo spregovorili še o vašem zaslužnem križcu in 8. februarja bomo delali obračun g. župnik. Vsi kmetje, kroglice v 6. skrinjico! V boj za staro pravdo. Sv. Bolfanski kmetje.

Sromlje. Malokedaj doprinese naš toli priljubljeni list »Kmetijski List« kake novice iz našega kota, no sedaj evo nekaj. Naši kmečki zvezarji se gibljejo, ali bolj po čukovski oziroma sovini navadi po sledečem redu! Izobraževalno društvo prireja po večerica do noči in naprej predavanja, toda kdo tam le besediče črhne, gre takoj iz farovža — kaj boš ti, mi smo gospodarji in nam ni za oporekat! — Imeli smo tudi shod SLS ali SLSleparjev (po domače povedano) na dan mučenca sv. Štefana. Ali znate gosp. urednik, kje?? V farovžu, pa čisto tiho, — nič se ni vedelo do zadnjega ali bode shod ali ne ali zaupni shod ali javni, no na treh kraljev dan pa so g. župnik nekako milostno naznanili, da pride g. Škoberne iz Dovškega in neki Kranjc, ne vem iz Maribora ali od kod v Sromlje avtonomijo ustanavljat, davke zniževati itd. Zdelo se nam je, da je dotični g. Kranjc nekaki kaplan ali kaj takega, je blo videti na njem (samo jezik je imel povsem tak, ko kakšen živinski mešetar iz Kraljovec prek Sotel). Bilo bi boljše, da bi g. škof poslali tako srborite ga duhovna kam v Afriko ali na Kitajsko sv. evangelijsko oznanjati, a ne da ga imajo za agitacijo izdajnikov kmetskega stanu v Sloveniji. Vedno se oznanjuje, da je tako pomanjkanje duhovnov na župnijah, toda za agitacijo se vedno vzdržuje črni kader politikojčih kaplančkov. No nazaj v Sromlje. Kako pa se pri nas giblje kmečki pokret? Tov. samostojnež je vprašal nekoga, kako je z njim radi

SKS. In mož je odgovoril: »Bil bi še njen pristaš, toda kaj pa greh in g. župnik in zadnja ura?« Naš pristaš pravi na to: »Ali si tako brezpameten ali pa tako hudoben, drugače ne bi mogel trditi, da je greh biti pri SKS, biti za svojo kmečko stranko!« In zopet odgovori klerikalec: »Res, res, g. misijonar in g. župnik so tako rekli, kajti onadva sta božja namestnika.« Iz tega vidite, kakšni ljudje so še tukaj. Vkljub vsemu temu se naša stanovska stranka lepo giblje. Samo nekateri naši stari pristaši so nekam zamisljeni. Dajte, dajte tovariši malo delat, saj gre za naše žepce. Ako se ne bomo obupno borili za kmečke koristi, tedaj čez par let ne bo nič več v žepu in še žepa ne bomo več imeli. Saj si videl sliko, kako te SLS na verigi vleče, PPŽ pa Te jasejo in z bičem gonijo. In če že ne boš postal pameten, Te bodo v Macedonijo na kuluk prihajali. Torej tovariši, gre za naše dobro živeti ali pa polagama poginiti in to samo vsled naše lastne mlačnosti in brezbriznosti. Kakor si boš postal, tako boš spal. Jaz Ti povem pa še nekaj drugega. Dokler boš gospodi roko poljuboval, tako dolgo Te bo tlačila, če ne zlepa, pa s klofutami. Spomni se, kaj si skusil za vlade poslancev K. Z. ali SLSleparjev. Pekel in druge take stvari ne slišijo v politiko, zato se ne daj za nos voditi, sicer Te bodo še iz kože djali, kakor sv. Jerneja in nazadnje bodo še rekli, da so dobro delo naredili in Bogu na čast.

Toraj tovariši v odločilnem trenutku, kateri pomenja, da se bomo enkrat izkopal iz neprijetnega dopisovanja in popisovanja davčnih oblasti, ki nas hočejo takorekoč zadaviti, volimo našo stanovsko listo, t. j. SKS, nosilec liste Ivan Pucelj, skrinjica 6. V'boj za naš program in geslo naše, katero se glasi: »Za staro pravdo!«

Iz laškega okraja. Kmetska misel napreduje stalno. To uvidevajo tudi klerikalci. Zato so se naenkrat vrgli na našo stranko. Z lažjo in natolcevanjem so navalili na naše kandidate! Skoro pol ducata dopisov je prinesel zadnji »Slov. Gospodar«. Pisani pa so različno, menda je bilo več avtorjev, ki so bolj daleč, da jim razmere še niso dosti znane. Pa vseeno so čutili potrebo, blatiti poštene značajne možje, posebno namestnika kandidata A. Deželaka iz Lok. Zakaj neki? Čisto naravno! Klerikalci so srečno izbrali in določili (če jim ni bil diktiran) krščanskega komunista dr. Gosarja, ki se je proslavil, kako on razume težnje kmetskega stanu s tem, da je parlamentu zahteval, naj se izvoz živine prepove. Drugače je v nevarnosti, da ga njegovi volilci (bil je takrat poslanec Ljubljane) prihodnjič mesto v Beograd, pošljejo nazaj v Rusijo. In takega, ki se je že pokazal kot največji sovražnik kmetskega stanu, naj voli zdaj naš kmet? — To vidijo tudi klerikalni kmetje. Pri nas kot kandidatje pravi poklieni kmetje, tam pa advokatje, profesorji in druga gospoda, ki ni in ne bo delala za blagor kmetskega stanu, ker bi bilo to proti njenemu prepričanju! Tukaj je vzrok za nesramne vaše napade v vaših lažnjivih cunjah. Dobro nam je še v spominu, kako ste klevetali v svojih listih proti tov. Puclju, kako je bil skoraj tudi suhe kriv l. 1922 in vendar se je za časa njegovega ministrovanja vkljub suši dvigala cena živini, medtem ko je vsikdar za klerikalne vlade cena živini padala. Vedno se klerikalni veljaki izgovarjajo, da niso radi centralizma mogli nič za kmeta storiti. Prav nič pa jim ni centralizem branil, da so dosegli povišanje plač uradnikom, duhovnikom itd. V tem pa so si škrici vseh strank enaki, naj se zovejo tako ali drugače. Zato, volivci, kmetje! Zavedajte se svojega stanu, naj vam kmetski ponos ne dopusti, da z glasovanjem za razne frakrske stranke ubijate svoj stan, svojo bodočnost. Naj naši nasprotniki vidijo, kako se zopet dviga naša samozavest in da je naš končni cilj, popolna zmaga kmetskega naroda, vprašanje najbližjega časa.

Ponikva. Tu je bilo pr. nedeljo pozorišče shodov raznih strank. Davidovičevci so imeli dobro obiskano shod; med tem je zboroval Drogenik pri Zdolšku, kjer je bilo nekaj mladeži raznih strank. Na ta shod je prišel tudi tov. Mrmolja ter se javil k besedi. Ko ga Drogenik ugleda, se je tega vstrašil ter je rotil predsednika, da mu ne da besede. Predsednik se je vdal pritisku ter se izgovarjal, da je že pozno ter mora zaključiti. Značilno je, da je na tem shodu govoril mladi Zdolšek s ponosom, kakor da res zboreje kakšna kmetska stranka. — Vidi se, da je breznačajni Drogenik zapeljal nekaj idealnih kmetov. G. Zdolšek je hvalil Drogenika, kot drugarja ter omenjal češko agrarno

zadružništvo. On — gotovo ne zna, da je ravno ta Drogenik oviral ustanovitve glavne kmetske zadruge »Panonije« ter kar mogoče nasprotoval. Tov. Mrmolja je slučajno prišel v Ponikve, ker je čakal na vlak. Ko mu je korajžni Drogenik zabranil tam govoriti, sklical je sestanek v drugi gostilni, ki je najboljša vspeh in so navzoči prevzeli nalogo pojasnjevati med volivci varanje Drogenikovo.

Šent Jur ob južni žel. Našemu nekdanjemu šnosarju Drogeniku se mora proklete slabo goditi, da tako skače že ves obupan od hiše do hiše ter prodaja svoj n. blok. Včasih, ko je prodajal šnops, na nje vedno namešal vanj nekaj vode, sedaj pa ne vemo kaj nam bode namešal v ta svoj blok. Dne 22. t. m. je s pisemnimi vabilni na dolgo in široko vabil na zaupni sestanek k g. Plavštajnerju. Prišlo je res nekaj bližnjih vaščanov gledat, kaj bode povedal. Prskal je po svoji stari navadi po nas kakor kak nepotrebnj dež, da smo se mi morali kar umikati, povedal pa ni nič kaj posebnega, razun, da čeravno je stopil v Žerjavovo-Pašičevo stranko, pa da vzlic temu ne pozabi kmeta. Na to mu pa pristaš SKS zavrne »O, brate, že vemo zakaj nas ne pozabite, za to imate gotove vzroke, pač pa mi vam povemo, da vas radi Vašega izdajstva pozabljamo in 8. februarja Vas pozabimo popolnoma, ker vržemo kroglice v 6. skrinjico in Vam pa pokazemo figo, kakor ste jo Vi nam kmetom!«

Iz kozjanskega okraja. V soboto in nedeljo se je vršilo v našem okraju več sestankov in shodov SKS. Najzanimivejši shod je bil v Podsredi pri Preskarju. Udeležbe je bilo okroglo 100 volilcev. Kot vedno, je bilo tudi tukaj nekaj klerikalnih gobezdačev s predsednikom in tajnikom kmečke zveze. Našega shoda niso mogli razbiti, pač pa so si razbili lastne butice. Vendar tega nimajo od naših, nego od lastnih dosedanjih pristašev iz občine Križe. Klerikalci radi našega shoda

izgube tukaj precej svojih ljudi. V St. Petru pod Gorami so zborovali Bernotovci in komunisti. Prišli so tudi klerikalci. Shod se je nepričakovano spremenil v shod SKS. Zborovalci so zahtevali, da se pred volitvami vrši še eno javno zborovanje Samostojne kmetske stranke. To se bo zgodilo v četrtek, 5. februarja. V nedeljo in na svečnico se vrše shodi v Pilštajnu, na Planini, v Zagorju, Dobju, v Kozjem in v Koprivnici.

Bizeljsko. 25. t. m. je prišel k nam neki Tinče iz Globokega, znan po svoji rudeči — žuti — črni barvi, z namenom, da bi se tudi pri nas dali fantje farbat po naši SKS, izustil tudi nekaj o demagogih in imuniteti, za koje pa nima ta lepi fantek najmanjšega pojma. Navzoči možje, kateri sicer pripadajo drugim strankam, po številu 13, so se le smejali in odšli vsak svojo pot, kajti preneumno se jim je zdelo poslušati to globoško zrago in Tinče je ostal sam na cesti. Njegovih pristašev pa sploh ni bilo, ker pri nas ta soci sploh ne eksistira. Vse, kar je kvasil, ni imelo nobenega pomena. Mlad si še, Tinče. Zapomni si za vselej, da smo bizeljski kmetje le za idejo kmetske misli. Mi vemo, katera stranka je za nas, mi vemo, da le v SKS je rešitev kmetskega stanu, mi vemo, da imamo v njej voditelje, koji poznajo težnje ubogega kmeta. Nas ne premaknete niti za las, četudi se prikazuje na Bizeljskem še stokrat pred volitvami. No pa ta fant bo vedel iz svoje lastne izkušnje, da bo res bolje v bodoče ostati doma in svojo farbarsko idejo za vedno zapečatiti. Torej zavedni kmetje, naša sveta dolžnost je nadaljevati delo naših pradedov, ki jih je oklepala še veriga suženjstva, da se borimo v teh krutih bojih za obstanek našega kmetskega stanu in da volimo vsi 8. februarja Samostojno kmetsko stranko, ki je edina rešiteljica našega kmetskega pokreta. — Zvonko.

Na dan volitev.

Za vse pristaše SKS je volilna dolžnost. Zapomnite si, da kdor ne gre volit, pomaga ravno tako nasprotnikom kmetskega litanu, kot tisti, ki jih voli. Zato možje in fantje vsi v boj in na volišče.

Pomnite!

1. Takoj po prvi maši odkorakajte skupno na volišče. Tu vztrajno počakajte, da pridete na vrsto.
2. Vsak naj vzame kako listino, s katero se lahko izkaže. (Krstni list, lovška krata, ali karkoli).
3. Ko si volil, pojdite še k sosedu, ki še tega ni storil, in mu povejte, naj

napravi svojo stanovsko kmetsko dolžnost.

4. Ko si stopil v volilno sobo, takoj poglej, kje je tretja — na Stajerskem šesta volilna škrinjica, na kateri je napisano ime Ivan Pucelj. Ko ti da pojditi k škrinjicam ter vtakni v prvo in drugo zaprt roko, v tretjo pa spusti kroglico. Tovariši iz Stajerske pa štejejo do šest in tu spustijo kroglico, kjer je na škrinjici napisano isto ime z debelimi črkami Ivan Pucelj. V ostale škrinjice vtakni prazno pest. Tako si dolžnost naprav samemu stanu opravi.

Ne dajte se varati!

Izključena sebičneža Drogenik in dr. Vošnjak sta napravila dvoje nečastnih dejanj. Prvič sta se celo leto pogajala z demokrati ter pripravljala razbitje stranke. Ko sta bila izključena, sta izvršila ravno tako drugo dejanje, katero ostane na njih imenih večna sramota. Namreč to: da sta zlorabila ime naše stranke, češ, da so se Stajerci odcepili od Kranjcev. Na proglasa sta podpisala brez dovoljenja ugledne borec za kmetski pokret.

Na ta način varata javnost v agitaciji ter delala zmedo. Do sedaj smo naleteli, da sta nekaj uspela v Ponikvi, kar kaže nedeljski govor mladega Zdolška, o čemur poročamo med dopisi.

Edino dobro — so nam vzeli!

Prečastiti g. urednik Kmetijskega lista, oprostite meni, da Vas nadlegujem s tem mučnim pismom o dežele. Saj boste spregledali, če sem bil do danes navdušen za pokret SLS, da se drznem tudi Vam svojo misel razložiti.

Le poglejte, g. urednik, mi smo imeli v ljubljanskem okraju že ves čas našega rojaka Ivana Stanovnika iz Horjula pri Vrhniki za našega narodnega poslanca. On je bil vsaj kolikorotliko dovteten za kmečke potrebe, če tudi je on sam kot tak obrtnik. Mi kot pristaši SLS smo ga imeli radi, in je bil res biser v vencu naše stranke, mislim pa da ga Vi kot kmečkega zastopnika tudi niste mogli prezirati, zakaj on je bil edini iz te SLS, ki je za nas kmete in obrtnike vsaj nekaj naredil.

Le poglejte, g. urednik, 21 poslanec smo izvolili, (mogoče je še kateri takšen, ki ste mislili, da je idealno Vaš, volil našo listo, drugače bi ne bili več imeli tako lepega uspeha), in

od teh 21 poslancev je bil edini Ivan Stanovnik, ki je od lanskega leta pa do sedaj zgradil oziroma izpolnil zgraditev dveh cest, t. j. od Polhovega Gradca do Ljubljane in od Horjula do Vrhnike. Koliko je pa izposloval še vsestransko podpor za to ali drugo! Kratko rečeno, mi smo samo na njegovo osebo zidali in se tudi nismo varali. In če bi vseh 21 poslancev storilo isto kot je naš narodni poslanec in podeželskega ljudstva zastopnik g. Ivan Stanovnik, bi mi imeli danes najmanj — dvanajstdeset novih cest v Sloveniji in še par milijonov Din. podpore za društva in dobrodelne namene. Ker pa SLS kot taka hoče in deluje na to, da se podeželsko ljudstvo upropasti, zato je Stanovnika za njegove pregrehe, katere je storil v korist podeželskega ljudstva, — brez penzije upokojila! — Jaz nimam besede v stranki, ker me še nihče ni nič vprašal. In če bi jo imel, bi tega nikdar ne dovolil, kakor upam tudi večina naših volilcev ne! Ne vem kako

je pri Vas, g. urednik? Ali tudi sami Vi ali Vaš tajnik komandirate kedo bode ali ne bode poslanec? Ali tudi pri Vas na avtonomni podlagi Vi sami lahko Vašim volivcem vtepete v glavo, koga smejo ali ne smejo voliti? Dejstvo je sedaj eno, da pri volitvah 8. februarja ne bom profesorjev volil; ker ne morem Stanovnika voliti, bom pa rajši drugega kmeta, četudi ga tako dobro ne poznam, kot sem to Stanovnika, ampak profesorja nobenkrat!

Vem, da bo težko bivšemu našemu poslancu Stanovniku samemu priporočati, da naj ljudje rajši volijo druge poslance, kot one, katere nam diktira SLS, a vseeno mi mu ne zamermimo za prvi hip, vendar pa rečem, da drugih, t. j. tistih lumpov, ki so Stanovnika vrgli, ne bode prav — pa prav noben — količjak zaveden Horjule - Pograjc — ali Izanc volili! Ampak bode raje svojo krogeljico vrgel tja, kjer se zbira podeželsko ljudstvo, tja, kjer ima SKS svoj prostor!

Pet let že opazujem SKS in nisem nikdar opazil, da bi bila stranka kedaj oskrunila svoj program, katerega cilj je, rešiti kmetstvo iz gosposkih krempljev in robstva. — Njen program je do danes ostal čist kot ribje oko, kot kristal in upam, da ostane ta stranka tudi v bodoče taka: Da ostane vkljub vsem napadom od strani nasprotnikov zvesta voditeljica podeželskemu ljudstvu. Ko je naša stranka stopila v zvezo s stanovskimi tovariši zemljedejci ali zemljoradniki iz cele države, so demokrati in klerikalec kar najširje odprli usta, češ, SKS ni več. — Sedaj pa se njihovi časopisi, ki so navadno zastojni na razpolago, zopet zaganjajo v Samostojno kmetijsko stranko. Zakaj? Saj ste vendar rekli, da je ni več, da je umrla? Ali ste lagali prej, ali pa

lažete sedaj? Ravno danes sem dobil brezplačno cel snop »Slovenca« in tam zopet čitam, da je tov. Pucelj voditelj »umirajoče« SKS. — Zakaj lažete, ko pa veste, da je SKS vsak dan močnejša in da je borec za Staro Pravdo vsak dan več? In tudi dobro veste, da bo deželan vrgel raz sebe vaše vajeti ter vzel sam bič v roke! Zakaj potem lažete? Da, da, vas je strah pred SKS. — Samostojna kmetijska stranka ima pravi kmetijski program in ona je temu programu bila vedno zvesta. Zato vas je strah! Pa mislite, da boste z lažjo kaj opravili? Glej, tovariš sotrpin, da se čimpreje otreseš gosposkega jerebstva. Ne daj se več pitati z lažnjivimi obljubami in z zasmehovanji, kakor že toliko desetletij. — Voli SKS! Ivan Starešinič.

de naša stranka tako napredovala, da bo tvorila vreden in odločen faktor v narodni skupščini. Ne pustite se begati po plačanih in zlaganih vesteh! V slogi je naša moč, in vaš stanovski ponos vas mora privedi do popolne zmage! V boj za SKS!

Novice.

Krajevna org. SKS, Ljubljana ima sestanek v četrtek, dne 5. februarja v tajništvu SKS. Volitve v Ljubljani. Tiskarski škrat je v predzadnji številki pri članku »Zadnja kmečka vojska« podpisal ime z »Josip Gangl« mesto »Gungl«. Ravno isto napako je zagrešil v zadnji številki med »Novicami« pri poročilu o darilih za tiskovni sklad. Tudi tam se mora glasiti Gungl mesto Gangl. Umril je Janez Volčič iz Godešič. V soboto smo ga spremili k zadnjemu počitku. Bil je vedno vnet pristaš in zagovornik kmetijske misli. Bil je občinski odbornik in načelnik kmetijske podružnice. Naj ti bo lahko rodna zemlja! Finančni delegat dr. Šavnik je uradno odpotoval v Beograd k sejami komisije za reorganizacijo finančne uprave in je za čas svoje odsotnosti izročil vodstvo delegacije svojemu namestniku dvornemu svetniku Bonaču.

Gostilničarij, pozor!

Do 31. januarja morate plačati prvo polovico točilne takse za leto 1925. To breme, ki bo v doglednem času uničilo zlasti srednjega in malega podeželskega gostilničarja, vam je naložila homogena, samoradikalna velikorubrska Pašičeva vlada v letu 1923, je tista vlada, katero je hotel imeti dr. Korošec z Markovim protokolom in z avdijenco pri kralju in katero je po tolikem napor utudi dosegel. To je tista vlada, katero sedaj rešuje in pokoncu drži dr. Žerjav. Kdor je torej tega posebnega davka za gostilničarje vesel in bi se rad za to dobrotno naklonjenost izvanredno hvaležnega skazal, ta naj voli klerikalec ali pa narodni blok, kajti oboji imajo ta greh na vesti! Kdor pa svoj gostilničarski stan spoštuje, kdor ve, kakšno krivico je mestna gospoda iz obeh taborov

prizadejala srednjemu in malemu gostilničarju na deželi, ta naj se spomni, da je že »Gostilničar« pisal takoj po debati o taksem zakonu, da je bil med 314timi poslanci edini tov. Pucelj, ki se je neustrašeno oglašil za gostilničarje v Skupščini, vsi drugi pa so molčali in tako je tako obsovažen gostilničar dobil še novo in strašno breme v obliki plačilne takse povrh že vseh devetih davkov, ki jih plačuje od svoje obrti. Vsak gostilničar ki se zaveda svojih težav pa tudi dolžnosti, bo zato volil skrinjico Samost. Kmetijske Stranke, pa za njo tudi delal in agitiral. Zato ubogi, zatirani in zaničevani podeželski obrtnik, le vkup z zatiranim kmetom. Siromaki moramo v skupno fronto proti skupnemu sovražniku gosposkih strank!

O trgovinski pogodbi z Avstrijo.

Od tedaj, ko ni več kmetijev pri vladi, se vlada in sklepa protikmetsko, kakor da bi naša država bila stara industrijska Avstrija in ne država poljedelcev. Ostala bode v večnem spominu naša borba v novembru l. 1922 za izvoz in proti izvozu živine in svinj. Tedaj je vse beogradsko časopisje prinašalo na nas napaed plačane od tovarn mesnih izdelkov. Kdo se ne spominja slik, kako debeli Pucelj goni svinje iz države, a na obmejnem mostu se korači Žerjav z bičem in jih pretepa nazaj! Ta Žerjavova politika se vodi sedaj dalje. Ker ni več kmetov v vladi, se to dela neovirano. Avstriji so hoteli in hočejo omogočiti k nam uvoz

industrijskih izdelkov. Za kompenzacijo bi pustili uvažati v Avstrijo naše poljedelske pridelke. Naši Žerjavovci pa so štčili svoje tovarne ter niso ugodili Avstrijem. Naši bankirji in tovarnarji imajo pri tem dvojni dobiček. Naši tovarniški izdelki bodo dražji in kmečki pridelki ceneji. Avstrijci so postavili že s 1. januarjem novo uvozno carino za našo živino in prašiče po dva dinarja za kilo. Kmet ima dvojno škodo. Ne more prodati živine in prašičev, železne izdelke mora pa dražje plačevati. Mar tega ne znajo razni Drogenikovi, katere je Drogenik speljal pod oblast te gospode, pa celo verjamejo, da so še v kmetškem pokretu!

SKS in njen program.

Vsaka stranka, ki hoče v javnost, si postavi svoj politični program. Kdor je po razpadu Avstrije zasledoval politiko raznih strank, je lahko opazil, da je razen SKS vsaka svoj program v dobitne svrhe pogazila, poblatila in oskrunila tako, da ni več ono, kar je bila ob porodu. — In prišle so na dan z najostudnejšimi lažmi, klevetami in takimi obljubami, ki jih ni mogoče izvršiti. Delate pa so tudi z goljufijami,

kakor demokrati z nacionalizacijami in klerikalec s tovarnimi listi. Stranke so delale tako, da je podeželsko ljudstvo danes mnogokje zbegano in pravi: »Bog si ga vedi, katera bi bila prava!« To je žalostna resnica, kajti mnogo je še nepoučenih, ker so zapeljani po časopisih ravno istih lažnjivih strank, a pravlega ljudskega lista, kakor je »Kmetijski List«, je še vedno premalo med narodom. —

Kmetje! Obrtniki!

Pristaši narodnega bloka trosijo po po svojem plačanem časopisju in po plačanih agitatorjih vesti o velikem porazu zemljoradnikov. Vse te vesti so gole izmišljotine. Kmetje in obrt-

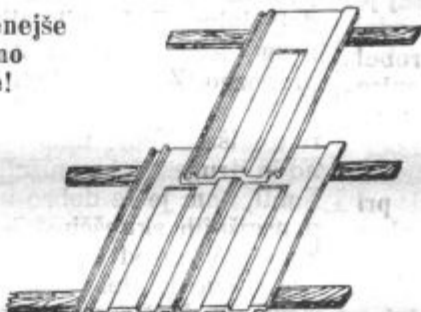
nički v vseh krajih naše države se hočejo otresti brezvestnega nasilja, ki ga izvršuje sedanji režim in se zavedajo, da je njihova rešitev edinole v njihovi stanovski stranki. Povsod bo-

Izjava.

Jaz, Martin Kos, posestnik, Silovec 9, p. Sromlje, odb. SKS za Sromlje, prejšnji podpredsednik okrajnega odbora SKS za brežiški okraj, se nisem nikoli izjavil za Narodni Blok in niti njegov pristaš nisem. V toliko na znanje Narodnemu Bloku in vsem mojim klevetnikom, ki me napadajo, da sem njih in svoj kmetijski program in svojo kmečko idejo prodal za skledo leče. S tovariškim pozdravom M. Kos. Silovec 25. januarja 1925.

Edino najboljši šivalni stroji so le **JOSIP PETELINC-a** Ljubljana (blizu Prešernovega spomenika ob vodi) znamke **Gritzner** in **Adler** za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo. Pouk v vezenju in krpanju nogavic brezplačen. Večletna garancija. Delavnica na razpolago

Za pomladansko posetev lanu imamo na razpolago **1a RUSKO LANENO SEME**, katero oddajamo pod lastno ceno. Mehanična vrvarna, terilnica lanu in konoplje ter predilnica **ANTON ŠINKOVEC d. d.**, Grosuplje pri Ljubljani.

Najcenejše strešno kritje! **Združene opekarne d. d.** Ljubljana, Miklošičeva cesta 13. preje **VIDIC - KNEZ TOVARNE NA VIČU IN BRDU** nudijo v poljubni množini — takoj dobavno — najboljše preizkušene modele strešnikov z eno ali dvema zarezama kakor tudi bobrovec (biber) in sidno opeko. — Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

KMETJE! POZOR!

Prostovoljno se prodaja cele **KMETIJA**, njive, travniki, gozdi, skupno 40 oralov a hišo in vsemi gospodarskimi posopji, vse zidano in v najboljšem stanju na Kupljeniku št. 6, pošta Bohinjska Bela. Podrobne informacije se dobi na licu mesta. Priporočamo tvrdko **Josip Peteline**, Ljubljana (blizu Prešernovega spomenika ob Ljubljanici.)

LJUBLJANSKA POSOJILNICA r. z. z. o. z. V NOVOPREUREJENIH PROSTORIH **MESTNI TRG št. 6 V LJUBLJANI** MESTNI TRG št. 6 obrestuje vloge na banilne knjižice in tekoči račun po **8%** Večje in stalne vloge s odpovednim rokom obrestuje tudi višje po dogovoru. Sprejema in inkase fakture in cesije terjatev. Fameljha daje proti popolni varnosti na vknjižbo proti poročitvu in proti nastavl.

SALONIT se izdeluje v vseh poljubnih dimenzijah in barvah. Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji **»VRT«, Džamonja in drugovi, družba z omei. zav., Maribor.** Največji izbor raznovrstnih plemenitih sadnih dreves (cepov) v najplemenitejših vrstah in v vseh oblikah. Plemenite vinske trte na ameriškanskih podlogah, kakor tudi cepe in podloge istih. Seme selenjave, evetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in razno ukrasno grmovje in drevje imamo. **Zahtevajte cenike! celo leto. Zahtevajte cenike!** **Naročajte in razširjajte KMETIJSKI LIST!**

Naročajte in razširjajte KMETIJSKI LIST!

Postuje po celi Jugoslaviji Ustanov. l. 1915. — Del glavnica znaša 3,000,000 Din v zlatu **JUGOSLAVIJA** splošna zavarovalna družba. **Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani** sklepa: 1. požarno zavarovanje, 2. življenska zavarovanje, 3. nezgodna in jamstvena zavarovanja, 4. zavarovanje proti škodam vseh letinskih vloma, 5. transportna zavarovanja, 6. zavarovanje proti škodam vseh raz tje stekla. — Največji tu delujoči zavod. Družba je prevzela od »Ornske vzajemne zavarovalnice« in od zavarovalnih družb »Feniks«, (požarni odedek) in »Franko-Hongroise« ves njihov kupčijski obsto v naš državi. — Najnižje tarife. Takojšnja plačila škod. — Glasom naredbe ministrstva za vojno in mornarico nadomeščajo police splošne zavar. družbe »JUGOSLAVIJE« žensilvene kavejce za častnike. Pisarna: Dunajska cesta 15 Telefon 571

Nudimo najboljšo modro galico 98,99% v vrečah po 100 kg **Din 7-50 (30 K)** franko Ljubljana, proti takojšnji odločitvi. — Galica dospe še ta mesec in bo z ozirom na zelo ugodno ceno kmalu razprodana.

»EKONOM« osrednja gosp. zadr. v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA Delniška glavnica: **Din 50,000.000**— Rezervni zakladi ca. **Din 10,000.000**— Centrala: **LJUBLJANA, Dunajska cesta** **PODRUŽNICE:** Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Meškovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst. **AGENCIJA: Logatec** Brzojavni naslov: **BANKA LJUBLJANA** Telefon št. 261, 413, 302, 503 in 504 **SE PRIPOROČA ZA VSE V BANČNO STROKO SPADAJOČE POSLE**